

Faxa
 pátite
 No. 2247

Szerkesztőség
 kiadóhiva-

10. Telefon:
 Havonta 115
 évre 600, egy
 földre: Havont
 félre 12, egé
 detések díjszab
 KELET az er
 dóság egyetlen
 Cikkek utányomását csak a for
 rás megjelölésével engedjük meg.

D) Rámásetter Róbert

BUDAPEST

KELET

ZSIDÓPOLITIKAINAPILAP

Bérmertlen
 leveleket nem
 fogadunk el.
 — Kéziratok
 megőrzését és visszaküldését nem
 vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton
 Ernő. Felelős szerkesztő Jámor
 Ferenc. Buceuresti szerkesztő Hát-
 szegi Ernő, Strada Matei Milo 5.

Ara 5 lej

Pentek, 1935. április 26.

5695. EV. NISZAN 23. XVIII. EVF. 93. SZÁM.

Budarii contra Vaida

Abrudan Brudariu — ha nem tudnak — volt lapista demokrata, és jelenleg a valahius-mozgalom előőre Timisoaran. Ebben a minőségében előadást tartott. Előadásában — természetesen — foglalkozott a zsidókkal is.

Brudariu ur hangsúlyozta, hogy a valahius mozgalom nem irányul a kisebbségek ellen. Ellenkezőleg. Eppen a kisebbségekkel való béke együttműködést akarja lehetővé tenni. Ezzel szemben a zsidók — párta tömörültek a regében „ellenük, a románok ellen.”

Mászóval: a valahius mozgalom békesen szeretne a kisebbségekkel együttműködni. Ebben azonban megakadályozzák a zsidók, akik párta tömörültek a románság „ellen.”

Brudariu ur elmélete egy kissé zavaros. Nemesak azért, mert szöges ellentétben áll azzal, amit Vaida Sándor, mint a mozgalom alya szokott erről a kérdéőről mondani.

Enem önmagában véve is.

Vaida — Brudariuval szemben — eddig még egyszer sem hangsúlyozta ki, hogy a valahius-mozgalom a kisebbségekkel való együttműködésre törekedne. Ezzel szemben kitessékelte a zsidókat a román közösségből, és helyeselte, nem is egyszer azt, hogy a zsidók, mint zsidók kívánának elhelyezkedni a román államéletben.

Brudariu ur nem osztja a vezér álláspontját. Sőt, nem átalja a nyilvánosság előtt rácafolni.

Önként adódik a kérdés: a két álláspont közül melyik az autentikus? A Vaidé, aki kitessékelte a zsidókat a román közösségből, vagy a Brudariu, aki rossznéven veszi, hogy a zsidók önálló párta tömörültek és ebben románellenes ténykedést lát?

Mászóval, ha a valahius-mozgalom a kisebbségekkel való együttműködésre törekedik, hogy van az, a mozgalom lapjai állandóan a kisebbségek ellen uszítanak? És hogy van az, hogy ennek a jelszónak a nevében már erőszakosságokat is követtek el?

Vagy: talán ez volna a formája az „együttműködésnek”?

Zavaros az, amit Brudariu mond. Zavaros az, amit mond és szomorú, amit ilyen mondasók nevében csinálnak.

Jelent meg
ség felett

Matin jelentése
 gépjelent meg
 hoz tartozó fran-
 met repülőgépjel-
 pentékn is át-

SPORT

a husvéti

usvéti nemzetközi
 ordúján, hétfőn
 (3:2). A cseh csa-
 az álmosan kez-
 a Hungária csa-
 (2). Szabó III.
 a mérkőzést.

4:3 (2:3). Az
 csapat a jobb. A
 2), Tancos és Ke-
 ges állása:

2 0 0 9:3 4
 2 0 0 9:7 4
 0 0 2 4:8 0
 0 0 2 6:10 0

közés első napjá-
 Sparta (Prága)
 y játék. A Rapié
 győzött. Austria.
). A bécsi csapat
 vesztes csapatban
 voltak.

apata legyőzte a
 t. A Haggibbor
 a második gárdá-
 legyőzte a Kol-
 Haggibbor csapa-
 Klein 3, Pintér 3
 t, valamint a pá-
 reztek. A Kolpin-
 Senkáliszky kép-

A Haggibbor Cal.
 lyán f. hó 15-től
 A pályák minden
 znek karban tart-
 on csoport lesz.
 elő ellenőrzés és
 a helyek betelnek.
 gyelőnléj lehet.

posipar folytonos
 ondonból jelentik:
 az uralkodó jubl-
 nyszórók tömegé-
 os üzeme rendez-
 eseknek eleget
 távolabbi részébe
 hetek óta utban
 helyek felé. A bir-
 galomba hozta és
 ajára a jubileumi
 gyárak is hetek

Az iráni fensikot is rettenetes földrengés rázta meg Harmadszor is megrengett a föld Formosa szigetén

Háromezerhatvanöt halálos áldozat, 7988 súlyos sebesült, 13.000 rombadöntött ház. Két város, ahol európaiak és amerikaiak laknak, sértetlen maradt

Két vulkán fenyeget Japánban katasztrofális kitéréssel

Tokió, április 28. (Rador). A japán császár egy megbízottját Formosa szigetére küldte, hogy személyesen vezesse a mentőmunkálatokat. A repülőket megállapították, hogy a földrengés által elpusztított terület 2500 négyzetkilométer. Thaihoku és Tainan városok, amelyek európaiak és amerikaiak laknak, sértetlenek maradtak. Ugyanínt a petróleummezők és a cukorgyárak sem szenvedtek kárt. A Times munkatársa szerint Toyohara közelében egy faluban még annyi ember sem maradt életben, amennyi elegendő lenne a halottak eltakarítására. Néhány falu elszigetelődött és a cukoriparban szenved. A földlökések epicentruma majdnem a föld felszínén volt és ennek tulajdonítható a rengések nagy ereje. A hajlék nélküli maradtak száma 250.000. A halottak és sebesültek legnagyobb része a földből épült házakban lakott, míg a japán szokás szerint papírból és könnyű fából épült házak ellentáltak. A mentőcsapatok mindent eikövetnek és elsősorban a szigeteken nagyban termett kámfort használják orvossággul. Tegnap éjjel 3 órakor újabb földlökések

rémítették meg Teichu lakóit. Az áldozatok számát még nem lehetett megállapítani.

A legújabb hírek szerint a formozai földrengés 3065 halálos áldozatot követelt. A súlyos sebesültek száma 7988, a könnyebben sebesülteké 1490. A földrengés 13.000 házat döntött romba és mintegy 20.000 ház megromolódott.

Tokiói jelentés szerint Japánban újabb két vulkán fenyeget kitéréssel. A Halusan bocsát ki magából füstfellegeket és földalatti zajt hallat, holott ezt a tűzhányót már 320 éve kialudtnak vélték. Felő, hogy a Hakusan kitérése valószínűleg katasztrofális okozza.

Teheráni jelentés szerint Irán északi részét is rettenetes földrengés rázta meg. A földrengés első jelentések szerint 483 ember halálát okozta. Az anyagi kár óriási. Újabb jelentés szerint a Masanderan körletben a földrengés megalát halálos áldozatainak száma meghaladja az ötszázat. Folytatják a munkát között a kutatást.

Párizsból érkezett híradás arról számol be, hogy az Azori-szigeteken földlökések voltak érezhetőek.

Kivégezték a görög forradalom két vezető tábornokát

Kamenost in contumaciam halálra ítélték. Egyre több halálos ítéletet hoznak a görög katonai törvényszékek. Megkezdődött az ellenzéki vezérek pere

Athén, április 25. (Rador). A haditörvényszék halálra ítélte Kimis és Baka tábornokokat. A szaloniki haditörvényszék in contumaciam halálra ítélte Kamenos tábornokot, a trákiai forradalmárok vezérét, 3 ezredet, egy alezredet, két kapitányt és 2 civilt. Hat forradalmárt életfogytiglani fegyházra, három pedig 15-20 év közti fegyházra ítélt.

Újabb athéni jelentés szerint Papulas tábornokot, a kisázsiai görög csapatok volt parancsnokát, és Kimisis volt tábornokot, akiket a nemrég forradalomból kifolyólag

halálra ítélték, ma reggel 6 órakor agyonlőtték.

Athén, április 25. (Rador). Tegnap kezdett vette az ellenzéki vezérek pere. A beidézték tanuk azt igyekeztek bizonygatni, hogy a forradalmi mozgalmat Venizelos szervezte meg, akivel a többi vádlott szoros kapcsolatot tartott fenn és látogatást tett nála Kréta szigetén. A per menetének meggyorsítása végett a bíróság kimondta, hogy a politikai vezérek 5, a többivádlott 3-3 tanút idézhetnek be.

Németországban betiltották az összes nem-náci lapok megjelenését

Megszüntették a hitközségi lapokat is. Csak árják lehetnek laptulajdonosok

Berlin, április 25. (Rador). A birodalmi sajtóiroda rendeletileg betiltotta minden olyan lap megjelenését, amely magánérdeket szolgál, vagy nem tartoznak a nemzeti szocialista párt tulajdonába. Betiltották a lapoknak részvénytársaságok által

való igazgatását. A lapok kiadói és tulajdonosainak bizonyítani kell, hogy családjaik 1800 óta tisztá árják maradtak és hogy feleségeik szintén árják. A rendelet megszünteti a hitközségi lapokat is.

tották meg gyöngéd ábrázatukat. A nő, aki ma ráig a földkerekség legtöbb országában legközelebbi érzi a szociális igazságtalanságokat, az elnyomás, habonák és elítéltek uralmát — csak akkor válhatik a béke igazi szolgálatjává, ha ama kevés igaznak táborába szegődik, akik mindezek

ellen harcot hirdetnek és harcot visznek. Mindaddig, amíg a nők túlnyomó többsége a boladás-ellenes eszmék és politikások érdekét mozdítja elő: a béke melletti rezolúciók fiktív értékek és legfeljebb néhány női szépipek méddő, pusztába vesző megnyilatkozási maradtak.

VILAG TUKRE

A kis Jacob

Írta: Kaczér Illés

Vannak emberek, akik sorsszerű percben sorsnak születtek. A maguk és mások sorsának. Ilyen ember Berthold Salomon, írói néven Jacob, akít a német Gestapo minden idők csekájának ez a legborzalmasabbja, országok személtárára törcselt és átrabolt a svájci-német határon. Jacob egy darab német sors s még ennél is több, nem is annyira a német emigráns sorsa-végzete, de egy kissé magáé Németországé. Nem most, pályájának ezekben a drámai napjában lett ezzé, amikor a világ szeme a nagy dolgok színjátékával egyidőben az ó párhuzamosan játszó külön kis tragédiáját nézi. Amely csak látszólag külön tragédia, a valóságban együttzalad és együttmuzsikál az óriási orchesterben, mint a kontrapunkt; fu-vola magányos sikoltása a trombiták, kürtök, nagydobok és kisdobok háborusan lármás főtívuma felett. Jacob élete tíz év óta egy darab sajtás Németország felszegett testén, ő maga volt a fesszakadt seb: a jó diagnosztikus rajta át meg tudta állapítani a ropant test betegségét. Mi, akik írórtársai és barátai voltunk, magunk között csak a kis Jacobnak neveztük, der kleine Jacob. Nem, mintha egy nagyobb Jacob is élt volna a berlini német újságírók között. A kis Salomon-Jacob egy egyszerű kis Jacob volt, kicsike, törékeny, vézna és féls, halkán beszélt és csendesen mosolygott, kis egérfejű a nyaka közé húzta, vagy a vállát püposította fölfelé, mintha fázna vagy valanf örök belső fázása kinozná s két fascinálóan fekete szemét nyugtalanul, nem is nyugtalanul, fejten járkáltatta a beszélők feje fölött, az ucca és a kávéház távolabbi perspektívájában. Mindig bujkált, mindig félt ez a purifikátor, ez a foradalmár, ez a hős kis Jacob, mindig várta a lecsapó detektívet és az orvul támadó cselafukat, már akkor is, amikor Hitler uralmának lehetősége még az úrben szunynyadtott s az úr felett a tábornokok hétködbe burkolt szelleme lebegett.

Jómaga, a nincstelen szabadió, aki szüntelen anyagi gondokkal küzdött és kis kölcsönökért házalt a kollégáinál, egyike volt a militarizmusban és reakciójában ébredő Németország legrettegettebb ellenfeleinek. Nem volt nagy publicista, mint Carl Ossietzky nem volt méreggel és sósavval dolgozó szatirikus, mint Curt Tucholsky, az emlékek háborgó tárgyasságával harcoló pacifista se volt, mint Remarque vagy Luciw Renn: az adatokban és tényekben turkáló igazságkereső volt, kipattantó, leleplező, kitünetlen kimondó. Írói erényeire, már ami a stílus szépségét, gondosságát, erejét illeti, nemigen emlékszem, de nyilván más sem emlékszik rájuk, mert ilyen erényei nem is voltak. Hogy nem is törekedett rájuk vagy lenézte őket, ki tudná megmondani?

A kis Jacob egy tény többre becsült, mint ezer jelzőt s az anyag adatszéri folyamatát nem cserélte volna fel a demosztenezsi meggyőzés legfolyamatosabb filippikáival. A kis dolgok, egyéni panamak és botrányok alig érdekeltek; amit a polgári riporter szenzációnak tartott, ő lenézte és megvetette; ösztönszerűen felismerhette, hogy ő a sors eszköze s csak a nagy, milliók jelenére és jövőjére kiható történelem izgatta. Érezte a közelgő árnyakat és felgáskodott ellenük. Gigászi harc volt: csak az a másik Jacob, az ő, harcolt így a rossz anygyallal éjféltől hajnalig.

A német éjszakában feltámadt rontó szellemek nem egyszer megtorpanak és visszahúzódtak, amikor a kis Jacob vézna és jelentéktelen testi erejével, de titkai tízes csóvával ellenük rohant. Hihetetlenül sokat tudott, megborzongatóan sokat. Tudta a reakció legeldugottabb rejtelmeit s ha a baloldali közvélemény a sejtés riadt nyugtalanságával és a várakozás passzívívásával nézte el a jobb-oldal egyre szemtelenebb előretökölését, a kis Jacob addig várkált, turkált, keresett, kutatott, amíg a világ elé robantotta a szenzációt. Ő volt, aki a többi között a mindenhát van Seectk tábornokot, a Reichswehr szervező parancsnokát menesztette s ha jól emlékszem, Gessler minisztert huszonhét vagy huszonnyolcban megbuktatta. A Weltbühneben írt cikkében megtámadta von Seectket,

hogy a hadgyakorlaton valamilyen Hohenzollern-herceget hódoló ünneppélyességgel fogadott. A Reichstagban Gessler hadügyminiszter az interpelláló szocialistáknak válaszolva, hazugságnak minősítette a kis Jacob adatait. Erre a következő Weltbühneben megjelent szövegére az üdvözlőbeszéd és a fenség válasza. Ijesztően stimmeltek az adatok: von Seeckt emigrált Kinába és Gessler beadta lemondását.

Egy-két évvel később a kis Jacob egy hatalmas német főügyészről azt írta, hogy falazott a bűnnek, véreskezű briganták szökését segítette elő. Az ugynevezett Jörns-est volt, amely sokat ártott Weimar tekintélyének is, de a reakciót is megakasztotta előretörésében. Jacob az elföldelt igazság gondos kikaparása után egy kis hetilapban, a Tagebuchban állította huszonkilencben, hogy Jörns főügyész nyitotta meg a börtönajtókat Liebknecht és Rosa Luxemburg gyilkosainak. Pabstnak és társának. A botrányt próbálták agyonhallgatni, eltussolni, de a kis Jacob egyre bátrabban állt ki a sikra s Jörnszel egyidőben egész sereg magasrangú tisztviselőt vádolt bűnrészességgel. A pert évekig húzták. A kis Jacob élete nem volt épp irigyléreméltó. A jobboldal izgatott ellene, a hatóság zaklatta, a titkos fémek az életét fenyegették. De a harcos baloldali Ossietzkyvel, Bornsteinnal és Stephan Grossmannal az élen, újra rátalált a szívére s bátran mellette állott. A kis Jacob felmutatta bizonyítékait és ha itt-ott hézag mutatkozott az adatokban, bámulatos gyorsan, új-meg-új bizonyítékokat szerzett. A főtárgyalás Jörns erkölcsi degradálásával és a kis Jacob győzelmével végződött. A kis Jacob minden adata odaült, ahová célozt, egyetlen állítását sem lehetett megcáfolni.

Nem mindig írt, a legtöbbször csak szimatolt, kutatót, kereste az anyagot s az adatokat másoknak. De amikor helyt kellett állni, nem bujt el, nem futamodott meg, kiállt az adatok igazáért és a maga belső igazáért. Nem volt boisevik, talán párttag se volt sehol, csak harcos volt. Egy kicsit mintha komitácsi szaga lett volna, de aki ép-orrú ember megszagolta, érezte rajta, hogy egy belső küldetés komitácsija. Hány titkot lepleztek le, amely a Reichswehr-minisztériumból érkezett. Nemcsak a készülő militarizmus titkait, de a militaristák földalatti aknáit a weimari uralom ellen is ő tárta fel. Amikor Müller-Franken, az utolsó szocialista kancellár, 1930 nyarán egészen váratlanul és egészen megokolatlanul megbukott, a kis Jacob kinyomozta, hogy az elnöki palotában a katonai kamarilla dolgozik és hogy Schleicher tábornok a hindenburgi palota hátsólépcsőin keresztül egyre gyakrabban surran a tábornagy dolgozószobájába. A kis Jacob adatait először csak a kis politikai hetilapok, a Weltbühne és a Tagebuch tették magukévá, de hovatovább az egész baloldali sajtó érzékeny füllel reagált a riasztó közlésekre. S a kis Jacob egyre többet tudott meg, ami Hindenburgnak, Schleichernek és a kamarillának kellemetlen volt. Hogy honnan tudta meg? Voltak egészen előkelő cinkosai, öreg hadügyminisztériumi katonatisztek, tábornokok is, akik rühelték, hogy Schleicher, a stréber, már negyvenhárom éves korában vezérezredes és egész sereg, néha tíz-tizenöt évvel is idősebb katonatisztségi feje fölött avanszált. Schleicher gyűlöli hamar összebarátkoztak a kis Jacobbal, aki harcolt Schleicher ellen, de még a legbelső elvaráraitól se árulta el informátorait. Még Ossietzky se tudott meg tőle soha ilyen indiszkrétit, aki pedig az ő adatai alapján verekedett Schleicher, a kamarilla és az újra a színre merészkedő militarizmus ellen. Ezért becsülték Jacobot magas barátai s ezért látták őt el információkkal később is, amikor már emigrációban volt és a német politika élen Hitler valóította meg Schleicher hulláján át Schleicher, Ludendorff és von Seeckt militarizmusát.

Az a tábor, amelyben a kis Jacob harcolt, tisztán látta a tragédiát, amelynek be kellett következnie, de csüggedetlenül állt ellene, hogy legalább feltartóztassa. Schleicher, aki becsúgyas, hű tábornok volt, a megsértett haza s a megsértett katonai titkok nevében s valójában a maga sértett érdekei és megsértett hiúsága megtorlásul indított hajsztát a kis Jacob és a nagy Ossietzky ellen. Jacob már a Schleicher-uralom elején emigrált, de Ossietzky akkor sem hagyta el Németországot, amikor egy munkatársának a cikkéért, mint felelős szerkesztőt, másfél évi fegyházra ítélte a bíróság. Egyszerű irodalmi szöveg volt: egy író azt írta, hogy katonák, akik embert ölnek: gyilkosok. Schleicher és az általa beugratott baloldali Gröner tábornok a Reichswehr nevében sérelmezte és inkriminálta a kitélt. A francia katona talán gyilkos, az angol katona gyilkos, de a Reichswehr? Ohó! Schleicher megfizetett Ossietzkynek a kis Jacob száz megcáfolhatatlan adatait. Ossietzky bevonult a börtönbe és még most is ott ül, de mielőtt bevonult volna, közzétette lapjában, a Weltbühneben tréfás-gunyos végrendeletét s a többi között a következő látnoki mondatokat írta: „Tisztelem ellepnek szeretetük jelével, az egyik kék pápaszemmet küld és álszakállt (célzás Ludendorff tábornagra, aki a háború végén, a forradalmi tizenhét ószén kék szemüveggel és álszakállal, Lindström névre hamisított utlevéllel Svédországba szökött) és kérve-kér, hagyjam el az országot. En ezt nem teszem. De a szakállt és szemüveget mély tisztelem jeléül Schleicher tábornok urra hagyományozom, azt hiszem, rövidesen itt lesz az ideje, amikor neki ezekre a kellékekre sürgősen szükség lesz”.

Össietzky jól látta: eljött a nap, amikor az intrikus Schleicher megkapta az új történelemtől a fizetést, amiért világra szólította. A hátsólépcső nagymestere is jobban tette volna, ha elfogadja Ossietzky ajándékát és követi zseniális kollégája, Ludendorff példáját. Schleicher ma halott, Ossietzky újra ott ül, a kis Jacob élete pedig megint kulminál a maga és hazája sorsszerűségében. Országok tiltakoznak az elrablása miatt, új meg új tanuk halmak titokzatos halálát s a borzadály ideje egybeesik a német militarizmus legdühösebb paroxizmusával. Így akarnak ők békét! Amikor mintegy négy héttel ezelőtt olvastam, hogy Berthold Jacob író közös kollégánk, Wesemann a Gestapo szolgálatában átlopta a német határon, megsirattam a kis Jacobot magamban: a harcos jófiut már talán el is taposták az SS és a Gestapo csizmái. Most, amikor tudom, hogy még él, még jobban nyugtalanít. Az inkvizitorai bizonyára tudni akarják, kik azok a tábornokok és egyéb magas katonák, akik Schleichernek már megbocsátottak, de valószínűleg gyűlölik új főnöküket, a braunau káplárt és ezért a száműzetésben is elárastják anyaggal a militarizmus barbársága és rettenete ellen küzdő Jacobot. A kis Jacob a szájába harap, felhőrdül vagy befelé szivja kinjait és hallgat. Szegény, szegény Jacob, mi vár még rád, aki szegényen, bátran, egy-rettegésben, folyton csak erre a percre gondolva harcoltál, meg nem rendülve, rendületlenül tovább!

Rodica Maniu, a legnagyobb román festő

palesztinai képei és élményei

Bucuresti, április 25. A Jalles alapítvány kiállítási termeinek falait néhány nap óta Rodica Maniu és M. Mützner festményei borítják. A kiállítás a két művésznek kollektív munkáját mutatja be, amelyet az elmúlt év folyamán végeztek a közelkeleten, elsősorban Palesztinában és Szíriában.

Rodica Maniu és S. Mützner a román festészet legrepresentatívabb alakja közül valók: tárlatuk, amelyen a király, valamint Mária anyakirálynő is megjelent, szokatlan népszerűségnek örvend.

Két különböző irányzatot képviselnek a festőművészet terén s így a tárlat látogatói ugyanazt a Holt tengerparti részletet, jeruzsálemi uccát, vagy jaffai arab vásárt különböző beállításban láthatják.

Rodica Maniu színei élénkebbek s fantáziájában a női egyéniség érezhető az ezeregyéjszaka meséi felé hajló romantizmusával, míg S. Mützner, hol komor, hol merészen tarka, hol elmosódó színekkel érzékelteti a biblikus idők. Mindketten tökéletesen belelétek magukat a palesztinai égy ragyogásának s a liktetön élő mult meséinek, valamint a csapongóan, frissen tarka jelen atmoszférájába, amelyben egyformán él a „Panaszok fala“, valamint az ezreelvolgyi szántó-vető héber uttór.

A tárlat látogatói között alig találjuk meg Rodica Maniu festőművésznőt, akivel néhány percig elbeszélgettünk palesztinai impresszióiról.

— Palesztina festői szempontból kimeríthetetlen kincstár — mondja a festőnő. — A legfurcsább ellentétek találkoznak ebben az érdekes országban, ahol a betonországoton a tevekavart a legmodernebb karosszériájú autók által felkavart por borítja el.

— Sárga, kietlen hegyek, amelyeket vöröses sávok szántanak keresztül, dombok, amelyeknek csúcán egyetlen árva eukaliptusz nyújtogatja ágait s szerény árnyékában két szegény kecskét őriz a burnuszos arab fellah.

— A szomjas homoksvatagban egy kiszáradt beton ciszterna romjai omladoznak. Sehoh a világon egy ország, ahol a kietlenség s elhagyatottság s a legcsodálatosabb szépségű tájak így összeülkezőnek, mint Palesztinában.

— Mint egy biblikus tünemény éled új éltre az ország, ahol valaha évezredekkel ezelőtt folyt a tej és a méz. Az Ezreel völgye, ahol nemrég halálosztó mérgező mocsarak terjedtek el kopár, sziklás hegyek között, ma zöld buzaföldek hullámanak. Élet csirázik ott, ahol tegnap éhínség és nyomorúság tanyázott, fehér kőházak emelkednek a beduin viskók helyébe. Egy ősi nép indul az életnek. És mennyi lelkesedéssel. Mindez hálás téma volt a palettáinak.

— Jeruzsálemben megtaláltuk az ezer-

Építkezési anyagraktárak figyelmébe!

Mész!

I. oszt. jól kiégetve, fehér, darabos kő- és portmentesen — vagon és félvagontelepekben — legjutányosabban és prompt szállít

HANDLER LAJOS

Babeni

Gara: Bábafeni, linia Dej—Jibou, jud. Salaj. Privát elhelyezésnél pl. templom, iskola, lakház, stb. közvetítők díjazva.

egyéjszaka hangulatát, a proféták hangját visszhangozzák a komor falak, a megváltó lépteinek a nyomát látni a Golgotára vezető uton, az Olajfák hegyén, mintha életre kelnének az evangélium alakjai.

Az új Egyetemről ellátni a mélyen fekvő Holt-tengerig, ez a legkietlenebb s legszomorubb része az országnak. Semmi élet semmi szín, csak a végtelen sárgászürke kövek s a kopár dombok. A háttérben azonban élénken és büszkén nyulik a magasba az örök havas Libanon.

— A festői Jaffa után, amiben minden Keletre emlékeztet, a modern és európai civilizációtól liktető Tel-Aviv örk-tavasztól átítatott kubista stílusú palota sorait vetettük vászonra. Fehér, vidám város s utána a tengerparton Haifaig a Carmelig a csodálatos Sárom völgye s a narancsligetek...

Valaki egy „haluc“ portréja iránt érdeklődik a festőművésznőnél. (—del)

Nagyarányu kommunista szervezkedést lepleztek le Budapesten

Hétven személyt tartóztattak le eddig. Május elsején nagy rendzavarásra készültek a kommunisták

Budapest, április 25. (Rador.) A budapesti rendőrség erős kommunista szervezkedést fedezett fel. Az éjszaka folyamán 70 személyt tartóztattak le, akik teljes beismerésben vannak. Hír szerint a szervezet Jolsvay ismert agitátor vezetése alatt állott, aki nemrég érkezett Oroszországból, hogy megszervezze a magyarországi kommunista mozgalmat.

A rendőrség megállapította, hogy a kommunista szervezetnek a fővárosban kívül Raabon is volt elágazása. A kommunisták május 1-én a terv szerint akartak rendzavarást kelteni. Miután a tervek a hatóságok kezébe kerültek, minden intézkedés megtörtént a rend fenntartására és a mozgalomhoz csatlakozottak letartóztatására.

Mához egy hétre nyílik meg Budapesten a Nemzetközi Vásár

Fényárban, jókedvben, szépségben várják a vásár látogatóit

Budapest, április 25. Mához egy hétre nyílik meg Budapesten a Nemzetközi Vásár. A Városligetben az előkészületek a befejezés előtt állanak. Aki Budapesten jól ismeri és a vásárt már sokszor látogatta, ezuttal bizonyára nem ismer rá a Városligetre. A vásár területén hatalmas tornyok, felhőkarcolók épültek, az ujonnan felállított pavilonok pedig oly nagyok, hogy méreteikben veteksenek a dunamenti államok legnagyobb épületeivel, a vásártérület központjában álló Iparcsarnokkal. Ezuttal igazán jellemző az a szó, hogy: vásárváros. A Városliget ösparkja nagyvárosi főtérre, bulvardok rengetegévé alakult át, csakohy itt lakóházak helyett 200 ipari szakma csarnokai állanak s lakók helyett 1500 gyár áru vonulnak fel.

Igazi város a Nemzetközi Vásár területe. Van rendőrsége, tűzoltósága, postája, távdídjája, saját Stúdiója és rádió-leadója, mentőállomása, bankja, szállítói, biztosítói és nem hiányzik az sem, ami az igazi városi élethez kell: a sajtó. A kávéház, az étterem, a cukrászda természetes kellékei ennek a városnak, ahol találunk menetjegy irodát, színházi jegyirodát, sőt saját vásári színházat és sporttelepet is.

Az idei Nemzetközi Vásár egymillió ember bejogadására készült fel.

Ehhez méretezték a közlekedési eszközök forgalmát is. Villamos, autobus, földalati, autotaxi külön járatokat, külön állomásokat létesít, hogy gyorsan és torlódás nélkül bonyolítsák le a naponta közel száz-ezerre tehető látogatók jövését-menését.

A Budapesti Nemzetközi Vásár ezúton világszennázációnak ígérkezik. Ezzel ünnepli fennállásának 30-ik évfordulóját.

A vásárra ebből az alkalomból majd minden országból külön bizottságok érkeznek. Külföldi kiállítások és vásárok vezetői jönnek tanulmányozni a Budapesten 30 éves tapasztalatok alapján szervezett nagy kiállítását.

Budapestnek husvétkor is óriási idegenforgalma volt. Az igazi nagyszézőn azonban csak most e héten nyílik meg, amióta már érvénybe léptek 26 ország területén a magyar árumintavásár igazolványai alapján engedélyezett utazási kedvezmények. A külföldi vendégek érkezése április 23-val már megkezdődött. Budapesten már élénk az élet. A város kereskedői díszes kirakatokkal, esti kivilágítással üdvözlők a vendégeket, a budai oldalon pedig újból felragyogtak a fények. A reflektorok tömege világitja egész éjszakán át a Gelérthegy gyönyörű oldalát, a Citadellát, a Gellért-szobrot, a Halászbástyát, Mátyás király templomát és fényárban uszik a pesti Dunapart is, ahol a közönség ezrei lepik el a híres pesti Corso fényes kávéházait, teraszait. Budapest valóban szép s ezt érzi minden lakója is. Mindenkinek ünnepe ez a vásár. A pesti asszonyok élő divatbemutatót tartanak uccaszerte, a színházak, kabarék a jókedvtől hangosak. Aki most Pestre jön azt hinné: ez a város sosem látott gondot.

— Beszárabiai paraszt titokzatos halála. Bucurestiből jelentik: Bálfi közelében Glodeni falu mellett ismeretlen falusi egyén holttestét találták. A csendőrek megállapították, hogy a halott neve Alexandru Dancenco, aki a GPU szolgálatában állott és valószínűleg annak emberei tették el láb alól. A sziguranca bevezette a vizsgálatot.

Timisoara, ápr. 25. (dél.) A négygyűlést tartó létszám eredetileg illetőleg ezen a lakosságot. A városi stráció volt a bírók metek teljes hit

Mint ismeretes périumváltozás tömörültek, amelyek tartozik, de kát megartotta. Hangsúlyozottan lek kerültek. Az ezt az orientálód disszidens csoport. Így született párt, majd a német párt. Az előbbi ro

utóbbi pedig a vait

Miódin Duca megmánya elhatározta, oszlatását, többek szocialista szerve tervbe vette. A került sor, de a ték, hogy álljon e tól. Ezt a figyelme hitleristák természetembe. Miután az lista név alatt németni az agitáció leristákkal együtt

a „romániai német egységes német tika szervezet

A bilei gyűlés első megnyilatkoz kormánytól a gyűlés címen kaptak, hogy lesre jönnék össze ből, a régi királys szarabiából és Dob

több mint négyszaz, április 22-én napján, autobus mintegy hateret meg Biledbe, a k

Reggel nyolc órá vevői négyes sorok falu határában ahol Ewald Frauen üdvözlet a résztve Grussal“ válaszolta rontól német képv hódolatát fejzte a régi vezetőségét kr ügyvéd a regáti, d Niltsch a bucovina tolmácsolta. Dr. L met kolonisták nev Winkler (Satuma papokat támadja, a nemzetlenítésén do

Ezután dr. Beller viselője a párt al

Jó szob
máz

Str. Filipescu 15.
Str. Memorandului 2

Zászlót bontott az új romániai német hitlerista párt

Kulturális gyűlés ürügye alatt kampós keresztet zászlóval demonstráltak és a zsidókat támadták a német néppárt vezetői

Timisoara, április 25. Az Uj Kelet tudósítójától.) A bánági Biled községben népgyűlést tartottak a svábok. A népgyűlésnek eredetileg kulturális jellege volt, illetőleg ezen a címen hívták össze a sváb lakosságot. A valóságban politikai demonstráció volt a biledi gyűlés, a romániai németek teljes hitlerizálódása mellett.

Uj hitlerista párt

Mint ismeretes, a bánági svábok az impériumváltozás után politikai szervezetbe tömörültek, amely a romániai német párt-hoz tartozik, de külön szervezeti struktúráját megtartotta. Annakidején a párt élére hangsúlyozottan magyarbarát intellektuális kerület. Az újabb generáció elvetette ezt az orientálódást, ami szakadáshoz és disszidens csoportok megalakításához vezetett. Így született meg a független sváb párt, majd a német nemzeti szocialista párt. Az előbbi román barát orientálódást vett,

utóbbi pedig a náci-mozgalom jelszavait tette magáévá.

Midőn Duca meggyilkolása után a kormány elhatározta, a szélsőséges pártok feloszlását, többek között a bánági nemzeti szocialista szervezet megszüntetését is tervbe vette. A terv végrehajtására nem került sor, de a szervezetet figyelmeztették, hogy álljon el a szélsőséges agitációtól. Ezt a figyelmeztetést a bánági sváb hitleristák természetesen nem vették figyelembe. Miután azonban a nemzeti szocialista név alatt nem lehetett tovább folytatni az agitációt, az erdélyi sváb hitleristákkal együtt

a „romániai német néppárt” cím alatt egységes német szélsőjobboldali politikai szervezet létesítését határozták el.

A biledi gyűlés ennek az új szervezetnek első megnyilatkozása volt. Engedélyt a kormánytól a gyűlés megtartására azon a címen kaptak, hogy kulturális megbeszélésre jönnek össze. Április 24-én Erdélyből, a régi királyságból, Bucovinából, Besarabiából és Dobrogeából.

több mint négyszáz delegátus jött össze, április 22-én pedig, a kongresszus napján, autobuszokon és szekereken mintegy hatezer kiküldött érkezett meg Biledbe, a különböző bánági megyékből.

Reggel nyolc órakor a kongresszus résztvevői négy sorokban katonás rendben a falu határában lévő legelőre vonultak, ahol Ewald Frauenhoffer, a párt főtitkára üdvözölte a résztvevőket, akik a „Hitler-Grussa!” válaszoltak. Hans Beller timistorntali német képviselő az uralkodó iránti hódolatát fejezte ki, majd a német párt régi vezetőségét kritizálta. Mergl bucaresti ügyvéd a regáti, dr. Fink a besarabiai és Nilatsch a bucovinai németek üdvözlését tolmácsolta. Dr. Lukács a dobrodgeai német kolonisták nevében beszélt.

Winkler (Satumare) a római katolikus papokat támadja, akik ma is a svábok elnemzetlenítésén dolgoznak.

A főtitkár nyilatkozik

Ezután dr. Beller és G. Waldemann képviselőket a párt alelnökeivé választják. A

**Jó szobafestőt,
mázolót
csak
Grátzol**

Str. Filipescu 15. Telefon: 7-49.
Str. Memorandului 20. Telefon: 7-49.

délutáni ülésen ismét Frauenhoffer főtitkár beszélt a nacionalizmusról.

Élesen támadta a zsidókat, akik, véleménye szerint, mindenféle becstelenségekben benne vannak.

Hangsúlyozza a romániai németek szolidaritásának szükségességét és a kampós kereszt jegyében való egyesülést. Waldemann képviselő kijelenti, hogy a 800 ezer romániai német egyetlen pártban kell, hogy tömörüljön.

Az olyan megkülönböztetéseknek, mint „sváb és szász” nincs többé helye.

Ezzel a gyűlés be is zárult. A résztvevők a hitlerista ceremónia előírása szerint meghajtották a vezetők előtt a kampós kereszt zászlókat, majd katonás menetben és hitlerista dalokat énekelve felvonultak. A

kongresszus megtartásának helyéül azért választották a vezetők Biledet, mert tisztában voltak azzal, hogy egyik városban sem rendezhetik meg kongresszusukat zavartalanul és az összes hitlerista ceremóniák igénybevételével. Jellemző, hogy a delegátusok között jugoszláviai kiküldöttek is voltak és nem kevésbé figyelemre méltó, hogy a kongresszus egyik vezérszónoka: Hockl, a biledi gyűlést az 1848-as forradalommal hasonlította össze. Ez a gyűlés — mondotta Hockl — a német nép újjáébredésének ünnepe.

A román állam ellen

A bucaresti lapok, közöttük az Univer-sul is, élesen támadják a gyűlés megrendezőit. Az Univer-sul megállapítja, hogy a gyűlésnek hangsúlyozottan hitlerista jellege volt. A Dimineatában I. Banculescu rámutat arra, hogy a kongresszuson olyan szubverzív propagandát fejtettek ki, amely

Feledhetetlen élmény a SELECT MOZGÓ világslágere:

GRACE MOORE

CSAK NEKEM DALOLJ

Ezen filmhez a kedvezményes- és fizetési jegyek nem érvényesek! Jegyek előre megvásárolhatók a Select pénztáránál szombaton délután 5-7-ig és vasárnap délelőtt 11-1-ig

a newyorki Metropolitan Opera gyönyörű szöke énekesnője

Ezen filmhez a kedvezményes- és fizetési jegyek nem érvényesek!

A „numerus valachicus” cluj-i hívei bojkottakciót kíséreltek meg a zsidó kereskedők ellen

A rendőrség előállította a bojkottra felszólító plakátokkal teliragasztott teherautót és öt fiatalembert

Cluj, apr. 25. (Az Uj Kelet tud.) Szerdán a déli órákban a Mihai Viteazul téren kinos feltűnést keltett egy teherautó, amelyen nagybetűs plakátok és falragaszok díszeltek. A nagybetűs plakátok a következő jelszavakat ordították a járókelőknek: „Románok ne vásároljatok zsidóknál!” „Románok, a husvét hetében csak románoknál vásároljatok!” A felhívások között ott díszelgett a „Noi” című szélső jobboldali lapnak a plakátja is. A „Noi” egy a többi jobboldali szervezetekkel harcban álló alkulat, amelyet Tiberiu Rebreanu vezet.

A teherautót öt fiatalember ült, akik hazafias dalokat énekeltek. A hangos szóval és még hangosabb feliratokkal felvonuló autót a Mihai Viteazul téren, ahol a kereskedők tulnyomó része zsidó, nagy feltű-

nést keltett. A fiatalemberek azonban nem elégedtek meg a felvonulással, hanem egyes zsidó üzletek előtt leugráltak az autóról és az üzletekben vásárló embereket molesztálták, a kereskedőket pedig kényszeríteni akarták, hogy zárják be üzleteiket.

A kereskedő közületek vezetői azonnal értesültek a történetekről és még a déli órákban küldöttség kereste fel dr. Dunca Jenő vármegyei prefektust, akinek intézkedésére a rendőrség a teherautót és utasait előállította. A jegyzőkönyv felvétele után a fiatalembereket, akik a „numerus valachicus” akció híveiből rekrutálódtak, szabadlábra helyezték. Dr. Dunca Jenő a kereskedők küldöttségének kijelentette, hogy gondoskodni fog róla, hogy hasonló akciók ne zavarják meg munkájukban a zsidó kereskedőket.

Szőkevény román katonatiszt érdekes kalandjai három kontinensen keresztül

Tizenhárom évvel ezelőtt szökött meg ezredétől

Constanta, április 25. A constantai rendőrséget a véletlen érdekes szélhámosnak juttatta nyomára. A „D. Sion” kórházból telefonon értesítették a rendőrséget, hogy az egyik beteg, akit napokkal ezelőtt vettek fel, idegrohamot kapott és mindent tör-zuz a kórházban. A rendőrség két embert küldött oda, akik megfékeztek a szerencsétlent, majd a rendőrségi őrszobára kísérték. Itt egyik kézitáskájában különböző fényképeket és leveleket találtak és mikor életéről felvilágosításokat kértek, zavaros válaszokat adott. Ugy a kórházi orvosok, mint a rendőrségi orvos megállapították, hogy a 34 éves férfi normális és így rendes kihallgatásnak vetették alá.

A kereszkérdések sulya alatt bevallotta, hogy Stefan Stratonnak hívják, 34 éves és a román hadsereg aktív hadnagya volt. A 9-ik vadászrezdneél szolgált, onnan azonban 1922-ben megszökött és külföldi kalandos utazásokat tett. Előbb Amerikába utazott, ahonnan beutazta az összes ausztráliai szigeteket, Havait, Borneót és Sumatrat. Aztán Singaporebe ment, ahol rövid ideig dolgozott, majd pedig visszatért Európába. Az országba való visszaérkezése óta egyes román lapoknál dolgozott és Amerikában most készül egy román nyelvű 167 oldalas könyve, amelyben kalandjait írja le.

A kórházban történetéről elmondotta

fejfájás ellen Beretrás parztilla!

a legkevésbé sem egyeztethető össze az ország törvényeivel és olyan politikának vetették meg alapját, amely éles ellentmondásban áll a román állam érdekeivel. A gyűlés befejezése után bankett volt. A résztvevők között a hitlerista Deutsche Volkspost és a Tageszeitung külön kiadásait osztották szét, valamennyi résztvevőt felszerelték az új párt jelvényével és a pártlap céljaira gyűjtöttek közöttük.

Straton, hogy hosszabb ideig besugárzásokkal kezelték a fejét és azóta gyakoriak nála az idegrohamok. Stefan Stratont a 9-ik vadászrezdne állomáshelyére szállították, ahol a katonai hatóságok fognak itélkezni fölötte.

TURISZTIKA

A Haggibbor kirándulásai

A Haggibbor turisztikai szakosztálya a román husvét, valamint május 1-i ünnepek alkalmából a következő kirándulásokat rendezi:

Egynapos gyalogkirándulások

Vasárnap, április 28-án gyalogkirándulás Bükk—Bercsényi forrás—Mikestető—Páterforrás—Árpádcsuc—Szentjános kut. Indulás reggel háromnegyed 8 órakor.

Hétfőn, április 29-én gyalogkirándulás Kányafő—Bácsatorok—Csigadomb. Indulás háromnegyed 9 órakor.

Kedden, április 30-án gyalogkirándulás Leányvár—Tóthfalu—EKE forrás—Gorbóvölgy. Indulás háromnegyed 8 órakor.

Szerdán, május 1-én gyalogkirándulás Gorbóvölgy—EKE forrás—Kismagura—Árpádcsuc—Majláth-kut. Indulás reggel háromnegyed 8 órakor.

Kétnapos, négynapos gyalog- és autóstirándulások

Vasárnap és hétfőn, április 28—29-én kétnapos autóstirándulás a Nagymagurára és Marisre. Indulás vasárnap reggel 6 órakor.

Vasárnap, hétfő, kedd és szerdán, április 28, 29, 30 és május 1-én négynapos gyalogkirándulás a Muntele, Baisoara és környékére. Indulás vasárnap reggel 5 órakor.

Vasárnap, hétfő, kedd és szerdán, április 28, 29, 30 és május 1-én négynapos kirándulás a Gyilkos-tóhoz vonaton. Indulás szombaton este 9 órakor az állomástól.

A Haggibbor összes kirándulásaira (a négynapos gyilkostói kirándulást kivéve) az indulás a sportegyesület Calea Marechal Foch 10 alatti klubhelyisége elől történik. Jelentkezni és érdeklődni az egyesület helyiségében (Calea Marechal Foch 10, első emelet) pénteken este fél 8-tól fél 9-ig lehet. Vendégeket úgy a gyalog-, mint az autós- és vonatkirándulásra szívesen lát a Haggibbor turisztikai szakosztályának vezetősége.

SPORT

A második Makabiada

A vihar által tönkretett pályák és a szokatlan klíma befolyásolták az eredményeket

Románia zsidó sportolói közül maratonban Maurer Cernauti hatodik, a hölgversenyben, a 80 m. gátban Románia hatodik

Cluj, április 25. A második Makabiada atlétikai része aránylag alatta maradt az első zsidó olimpiának. Nem a résztvevők számát vagy azok teljesítményét, hanem az eredményeket illetően. Sajnos, ebben a sportágban, amely pedig az egyedüli pozitív mértéket szolgáltató és amely leginkább lett volna hivatva a világnak bizonyos sportágokat szolgálni a zsidó sportfejlesztéséről — ezuttal nem született világraszóló eredmények. Főoka ennek, hogy március 30-án, három nappal a Makabiada megnyitása előtt hatalmas vihar rongálta meg a stadiont. A tribünöket nagyszámú munkás rövidesen újból felépítette, de a futópálya, az elugró és dobóhelyek annyira meglazultak és elvesztették rugalmasságukat, hogy az összes atléták rendes fómájukon jóval alább szerepeltek és legfőként ennek tulajdoníthatók az eredmények részben gyengébb mértéke. Az európaiak szokatlan hőség is hátráltatta az atlétákat, akik ezt elsősorban érezték meg. Ezzel magyarázható, hogy Engel, a cseh rekordere (100. on 10.6; 200. on 21.8), aki egyébként tréninghiányban is szenvedett; Harry Hoffmann az Egyesült Államok 4x400 méteres világrekorderstafétájának tagja; az ugyancsak amerikai Jim Sandler, aki a vihar előtt tréningben még 194. et ugrott magasha; Lillian Copeland USA a losangelesi olimpiai diszkoszvető bajnoknője; vagy a helyből magasugró világrekorder osztrák Gottlieb kisasszony (132 cm.) és más számos nemzet atlétái — aránylag gyenge eredményeket produkáltak.

Ami az egyes nemzetek szereplését illeti, az atlétikai Makabiadát USA nyerte, tehát az Egyesült Államok zsidó atlétái megvédték Amerika atlétikai nimbuszát. Szorosan a nyomukban jártak, különösen a futószámokban, egy másik kontinens, Dél-Afrika zsidó ifjai, akik pompás stílusukkal keltekek általában és kellemes feltűnést. Az európai nemzetek közül a németek, lengyelek és osztrákok szerepeltek a legjobban.

Alábbiakban adjuk a Makabiada összes atlétikai eredményeit, zárjelben feltüntetve az első zsidó olimpia győzteseit:

Férfiversenyek

100 m: 1. Smith Dél-Afrika 11.2 mp. (Hyman USA 11.2). 2. Lewin Németország 11.3 mp. 3. Lotzoff Dél-Afrika 11.4 mp.
200 m: 1. König Ausztria 23.2 mp. 2. Hoffmann USA 23.3 mp. 3. Schattmann Németország 23.3 mp.

400 m: 1. Harry Hoffmann USA 53.2 mp. (Deutscher Ausztria 52.9). 2. König Ausztria. 3. Heymann Dél-Afrika.
800 m: 1. Rosencrantz USA 2:04.8 p. 2. Orgler Németország. 3. Passy Görögország.

1500 m: 1. Rosencrantz USA 4:19.2 p. (Flacksmann USA 4:19.7 p.) 2. Rappoport Franciaország 4:25.2 p. 3. Blödy Ausztria 4:25.4 p.

5000 m: 1. Harwitz Dél-Afrika 16:09.8 p. 2. Rosengarten Németország. 3. Black Ausztria.

10.000 m: 1. Harwitz Dél-Afrika 33:01.1 p. 2. Steiner USA 33:56.5 p. 3. Rayne Anglia 34:05.8 p.

Maraton: 1. William Steiner USA. 2. Reins Anglia. 3. Deutscher Ausztria. 4. Ginsberg Palesztina. 5. Hoffmann Németország. 6. Maurer Albert Románia (Cernauti.)

110 m. gát: 1. Smith Dél-Afrika 17 mp. 2. Kasi Palesztina 17.3 mp. 3. Sandler USA 183 mp.

400 m. gát: 1. Rosencrantz USA 61.6 mp. 2. Deutscher Ausztria 63.7 mp. 3. Kelson Lengyelország 64.5 mp.

4x100 m. staféta: Nyílt verseny, nem számít a pontozásban. 1. Dél-Afrika (M. Smith, P. Smith, Heymann és Lotzoff) 45 mp. 2. Berlin. 3. Ausztria. 4. Berkshire Regiment. 5. Németország. 6. Palesztina. (Az első Makabiadán ezt a számot a német csapat nyerte 43.6 mp. idővel.)

4x400 m. staféta: 1. Ausztria 3:36.4 p. 2. USA 3:38.3 p. 3. Ausztria.

Távolugrás. 1. Wasser Csehszlovákia 644 cm. (White USA 610 cm.) 2. Bermann Franciaország 624 cm. 3. Kasi Palesztina 618 cm.

Hármasugrás: 1. Bermann Franciaország 1254 cm. 2. Kasi Palesztina 1220 cm. 3. Sandler USA 1205 cm.

Magasugrás: 1. Sandler USA 181 cm.

(Feiden USA 180 cm.) 2. Blank Németország 170 cm. 3. Feiden USA 165 cm.

Rudgrás: 1. Schipper Csehszlovákia 310 cm. 2. Feiden USA 300 cm. 3. Zussmann Palesztina 290 cm.

Súlydobás: 1. Finkelstein USA 1330 cm. (Adelmann USA 1340 cm.) 2. Goldschneider Franciaország 1244 cm. 3. Weiss Csehszlovákia 1240 cm.

Diszkoszvetés: 1. Still Lengyelország 38.11 m. (Schneider USA 48.30 m.) 2. Weiss Csehszlovákia 36.21 m. 3. Mayorczik Lengyelország 35.49 m.

Gerelyvetés: 1. Rabinowitz Palesztina 50.50 m. (Schneider USA 47 m.) 2. Weiss Csehszlovákia 48.14 m. 3. Herschler Palesztina 48.65 m.

Kalapácvetés: 1. Weiss Csehszlovákia 32.95 m. 2. Hermann Németország 29.75 m. 3. Mayorczik Lengyelország 26.43 m.

Dekaton: 1. Petschau Csehszlovákia 4606 pont. 2. Weiss Csehszlovákia 4561 pont. 3. Attermann Franciaország 4312 pont.

Triaton (35 éven felüliek számára): 1. Ackermann Palesztina 1240 pont. 2. Förster Danzig 1012 pont. 3. Dr Simon Palesztina 880 pont.

Hölgverseny

60 m: 1. Sybill Koff USA 8.3 mp. 2. Meyer Németország 8.4 mp. 3. Freiwald Lengyelország 8.6 mp.

100 m: 1. Franciova Németország 13.1 mp. (S. Koff USA 13.8 mp.) 2. Koff USA 13.2 mp. 3. Mayer Németország 13.4 mp.

200 m: 1. Koff USA 27.6 mp. 2. Gottlieb Ausztria 29.3 mp. 3. Cohen Palesztina 29.4 mp.

800 m: 1. Hornstein Lengyelország 2:49.9 p. 2. Freiwald Lengyelország 2:49.6 p. 3. Heimhorn Németország.

4x100 m. staféta: 1. Németország 55.8 mp. (Lengyelország 58.1 mp.) 2. Lengyelország 56 mp. 3. Ausztria 57.4 mp.

80 m. gát: 1. Freiwald Lengyelország 14 mp. 2. Koff USA 14.4 mp. 3. Schuling Palesztina. 4. USA. 5. Palesztina. 6. Románia.

Távolugrás: 1. Freiwald Lengyelország 491 cm. (Koff USA 435 cm.) 2. Koff USA 487 cm. 3. Gottlieb Ausztria 473 cm.

Magasugrás: 1. Gottlieb Ausztria 135 cm. (Koff USA 135 cm.) 2. Fried Németország 125 cm. 3. Hess Palesztina 125 cm.

Súlydobás: 1. Lillian Copeland USA 1272 cm. (E. Levy Németország 879 cm.) 2. Jacob Németország 1125 cm. 3. Levin Anglia 1105 cm.

Diszkoszvetés: 1. Copeland USA 37.38 m. (S. Berson Lengyelország 31.45 m.) 2. Jacob Németország 43.90 m. 3. Berson Palesztina 32.35 m.

Gerelyvetés: 1. Copeland USA 36.92 m. (Levy Németország 29.52 m.) 2. Jacob Németország 31.79 m. 3. Czempin Németország 29.53 m.

Dekaton: 1. Freiwald Lengyelország 163 pont. 2. Lewin Lengyelország 162 pont. 3. Bukowzer Németország 133 pont.

Ripensia, Venus, CFR és ILSA a Román Kupa közép-döntőjében

Román Kupa eredmények.

Ripensia—NAC 2:1 (1:0, 1:1, 2:1). Oradea, április 25. Változatos és izgalmas játék. Az első félidőben a Ripensia tartósabb fölényéből Schwartz megszerzi a vezetést. A második félidőben a NAC 30 percig nyomasztó fölényben van, ebből azonban csak az egyenlítésre telik, amelyet Juhász—Glanczmann—Bodola remek akciójén ér el a NAC. Számos gólhelyzete van az oradeai csapatnak, Kocsis rossz formája, valamint a NAC hibás taktikája révén azonban a győzelem elmarad, amit ezek után nem is érdemelt volna meg. A győztes gól a kétszer 15 perces meghosszabbítás első félidőjében korból Deheleanu fejelte. Xifando élményszerien vezette a mérkőzést.

ILSA—ASCAM 4:1 (2:0). Timisoara, április 25. A timisoarai csapatnak nem volt különösebb ellenfele a bucaresti dohánygyáriak együttese. Az eredmény reális.

CFR—Phönix 4:2 (1:0). Bucuresti, április 25. A nagyobb rutinu CFR megérdemelten nyerte a mérkőzést, jóképességű, de nem elég edzett Phönix ellen. Az első félidőben még tartotta magát a baiamarei csapat, a másodikban győzött a nagyobb felkészültség.

Venus—Juventus 3:0 (1:0). Bucuresti, április 25. A Venus nem volt nagy feladat elé állítva a Juventussal szemben.

A középdöntőbe tehát a Ripensia, Venus, ILSA és CFR került.

A Haggibbor megvédte a Jósika törkupát

Cluj, április 25. A KAC keddi vívőversenyei közül csak a Jósika-kupa küzdelem fejeződött be. A kupát a Haggibbor nyerte a KAC ellen, megismételt döntőben 9:7 arányban. Az első döntő eredménye 8:8 volt. A második döntőben a Haggibbor részéről Herczeg 4, Csibi 2, Erős Laci 2 és Altmann 1 győzelmet; a KAC részéről Hintz I 2, Hintz II 2, Király 2 és Mezei 1 győzelmet szerzett.

A jubiláris törkupa versenyei a döntőig jutott. A döntő versenyek csütörtökön este 8 órai kezdettel lesznek a katolikus gimnázium tornatermében. A döntőbe a Haggibbor egy (Altmann), a KAC hét vívója került.

Nyilatkozat

Felkértünk az alábbiak közlésére:

Az Uj Kelet tekintetes Szerkesztőségének

Helyben

Az Uj Kelet 1935. évi április hó 18-án megjelent XVII. évf. kilencvenedik számában „A Cluj-i Orvosszövetség letárgyalta az Umanitatea önszegélyező ügyét stb.” címen megjelent közleményhez kérjük az alábbi sorok szives közlését:

A Romániai Kisebbségi Orvosok Országos Szövetsége, melyben magyar és zsidó orvosok testvéries harmóniában együtt működnek, tényleg beadvánnyal fordult a Colegiul Medical-hoz az Umanitatea betegségegyező egyesület működésének beszüntetése végett, még pedig éppen a Jóléti Szövetség zsidó tagjainak egyenes kivánására. Ezt a lépést az alul indokolta a Szövetség, hogy nevezett alakkal jóváhagyott alapszabályok nélkül működik, másfelől olyan nevezetesen olcsó díjért vállal orvosi kezelést, hogy ezáltal az orvosi munka értékét, valamint az orvosi rend tekintélyét és méltóságát teljesen leszállítja. Önerzetes orvos nem végezhet gyógyítást és komoly egyesület nem adhat még gyógyszerrel is a kezeléshez heti 20, mondó husz lejért.

Ezen az alapon indult meg az Orvosi Kamara fegyelmi eljárása az Umanitatea orvosai ellen.

Az akciónak tehát semmi felekezeti színe nincsen. Ellenkezőleg, magasabb szempontok, az egész orvosi rend önérzete és presztízse diktálja azt.

Cluj, 1935. április hó 24-én.

Teljes tisztelettel.
A Romániai Kisebbségi Orvosok Jóléti Szövetsége nevében:

Dr Veress Ferenc elnök
Dr Koleszár László ü. alelnök.

A Consum új száma gazdag tartalommal jelent meg. A bankárt, a gyárost, a kereskedőt, a vállalkozót egyaránt érdekli legaktuálisabb gazdasági és gazdaságpolitikai kérdésekről a következő főbb cikkekből származó be a Consum most megjelent legújabb száma: A behozatali kvóták újabb csökkentése katasztrofális helyzetbe juttatja az ipari termelést és a belföldi árullatást. Az ipartörvényjavaslat benyújtásának elhalasztását kéri az Ugir, Külfelelő autógyárak romániai szerelő vállalatai évente 750 millió lej értékű autót importálhatnak. Az aranykészlet növekedése ellenére a Banca Nationala az év első negyedében állandóan csökkentette a bank jegyforgalmát, A Semmitörvényes érdemben tárgyalja az iparvállalatoknak az 1.2 százalékos balesetjárulékos téves megállapítása ügyében benyújtott felfolyamodását. A szeszlovák akcióit indították a szeszlovák feltelemek megváltoztatására. Külföldiek belföldi lejtővetései áruexport céljaira nem használhatók fel, Közel 2 1/2 milliárd lej értékű vagyonnal rendelkeznek a romániai biztosító társaságok, Fizetésképtelenségek, Uj cégek és cégváltozások, Közszállítások és árjeltek első forrásból olvashatók a Consumban. Kérjen mutatványszámot a kiadóhivataltól, Cluj, Str. Iuliu Maniu 3. (Casuta Postalá 127).

Figyelem!

HEINRICH szappangyár reklámüzletét áthelyezte

P. Unirii sarokról Str. Memorandului 4. sz. alá, Kölnik, puderek, krémek, Dentoval fogpaszta. Vevők mintákat kaphatnak.

Az Aviva Barisszia XI-ik Jom Hahitachdutja Alba-Iulián

Cluj, április 25. Az Aviva Barisszia Hitachdut ezévi konferenciáját Alba Iulián rendezte meg. A konferencia ünnepélyes keretek között, folyó hó 28-án, vasárnap délelőtt nyílik meg. Kaszner Rezső megnyitó beszédével, Danzig Hillél a Cionista Szervezet elmultévi halottjai fölött tart gyászbeszédet, míg Grossz Juda (Gedera) Palesztina aktuális politikai és gazdasági helyzetéről tart beszámolót.

Vasárnap délután kezdődnek meg a plenáris ülések. A Jomhahitachdut három napig tart és azon résztvesznek Erdély összes barisszia és ávivái, valamint az erdélyi cionista élet reprezentánsai. A konferencia keretén belül, vasárnap este nagy szabású zsidó irodalmi estet rendez a Jom Hahitachdut rendezősége. Az irodalmi est programja a következő: Bevezetőt mond: Danzig Hillél, felolvasást tartanak: Grossz Juda és Noél Efrájim. Sándor Anna, Grienberg és Lámdán verseket szaval. Adler Hubert saját fordításából olvas fel.

29-én, hétfőn este Kaszner Rezső tart előadást akfűlális, cionista problémákról. 31-én közös kirándulást tesznek a Jom Hahitachdut résztvevői a Haboné hategi chalucelepeére.

A konferencián megtárgyalásra kerülnek a fontosabb cionista politikai események, valamint a cionista ideológia problémái. Elénk tárgyalást fog képezni a Hitachdut Aviva Barisszia chaluci-cionista beállítottsága és viszonya a Haboné ifjúsági mozgalomhoz. Referátumokat tartanak: Danzig Hillél, dr. Sechter László (Deva), Walter Mose, dr. Karpf Ferenc, Kemény László, Gutfried János, Noél Efrájim, Adler Hubert, Danzig Tibor, Grossz Juda és Walter Eliézer, a palesztinai Hisz-tadrut kiküldöttje.

A Jomhahitachdut idejére, a hivatalos állami ünnepek miatt, a vasut 50 százalékos kedvezményt ad.

NYILTÉR *)

Vlad és Társa Részvénytársaság, Cluj, ezúton is értesíti a nagybecsű közönséget, hogy a D. Vonica, Cluj, Piata Mihai Viteazul téren levő céggel semmi néven nevezendő üzleti összeköttetésben nincs. Kijelentjük egyben, hogy az utóbbi időben, s különösen husvétkor forgalomba került reklám-cédulákhoz, amelyek szesz, rum, likőr és más szeszitalok stb. eladására vonatkoztak, szintén semmi közünk sincs, cégünk nevét ezekre a röpökre tudomásunk és engedélyünk nélkül nyomtatatták.

Teljes tisztelettel:

Vlad et Co. S. A.

*) E rovatban közöltékert nem vállal felelősséget a szerkesztőség és kiadóhivatal.

A cluj-i Ipartestület közgyűlése. A Cluj-i Ipartestület közgyűlése f. e. május 5. és május 12-én d. e. 10 órára van összehívva a Testület P. Carolina 5 sz. a. székházába és egyidejűleg a testületi előjáróság megválasztása.

A réjutott Mihalache és

Bucuresti, április 25. A nemzeti parasztpárten kommentálja a általában elismerésnyilatkozásáról, ki szélső jobboldali és számos szöcsöveit. A kongresszus lefolyó orgánium van megnyitása alatt megje mania Noua". Amig gatartása érthető, tosnak tűnik, hogy ja, a Románia No gását szokta vissza vakban bírálja a sőt ebben a kérdést tat a nemzeti para val, a Dreptateaval Maniu a kongressz vállalt a párt polit

Az Adeverul a k va, a következőket — A nemzeti pá a párt egységének zott megnyilatkozás ezeltől széltében-h hogy Maniu valam a kongresszuson el felei a legrózsásab hez a bombához, a vatva, hogy felrob Ennek azonban épp Maniu nagy politik amelyben tétovázás gaszkodását a pár és Mihalache elnök tanácskozásaiból n örvendetes megálla kai organizmus, a mélyes ügy" rágott az ügyeknek betege által megkísérelt nak tekinthető. A ne truktiv nacionalista a demagógikus je válnak.

Az a bizonyos b verul céloz, Maniuu desben elfoglalt is volna. A Románia a kongresszus előtt „taktika” kérdését ba a Maniu és Va sekkel kapcsolatos hogy a taktika k meg egymást. Am szelész metódusát a dig Maniu az ener telte az „okkult” lyekről egyébként kezdett. A kongress taktika kérdését. hűségnyilatkozatot lett és Maniu csa dében erre a kérd Románia egyebek ságban is szenved te be, hogy „ha ve is, ezután is szab fogok arra, hogy att ne szenvedjen.

Mihalache pedig szélve, a következő „Szó volt ma ar lanak utunkban. E kihangsúlyoztam e alkalmával. A fel ezeket az okkult hanem letörni öke párt reális politik úgy el fognak o akadályok.”

A kongresszus lizmus és a naci vita tárgyat képe telte a maramur sáról nemrégiben mondotta Mihala tása.

Ezüst rókák — kepek rendkívül olcsón képek SCHMIDEG SZÜCS Budapest, Párisi-utca 3

A régi demokratikus szellem is szóhoz jutott a nemzeti parasztpárt kongresszusán

Mihalache és Borsa felgyújtása. „Beszarabia nem kapaszkodott fel a sovén szelekre”

Miért maradt el Maniu bombája

Bucuresti, április 25. (Az Uj Kelet tud.) A nemzeti parasztpárt kongresszusát élénken kommentálja a fővárosi sajtó. A lapok általában elismeréssel írnak a párt megnyilatkozásáról, kivéve természetesen a szélső jobboldali orgánumokat és a kormány szócsoveit. Nem érdekelten, hogy a kongresszus lefolyásával a legkevésbé két orgánus van megelégedve: a Vaida irányítása alatt megjelenő Patria és a „Romania Noua”. Amíg a vaidista Patria magatartása érthető, addig legalább is sajátosnak tűnik, hogy Boila Zakariás dr. lapja, a Romania Noua, amely Maniu felfogását szokta visszatükrözni, elég erős szavakban bírálja a kongresszus lefolyását, sőt ebben a kérdésben élénk polemikát folytat a nemzeti parasztpárt hivatalos lapjával, a Dreptateával is, ugyanakkor, midőn Maniu a kongresszuson teljes szolidaritást vállalt a párt politikai vonalával.

Maniu „bombája”

Az Adeverul a kongresszust kommentálva, a következőket írja:

— A nemzeti parasztpárti kongresszus a párt egységének méltóságát határozottan megvédelmezte. Néhány nappal ezelőtt szélteben-hosszában híresztelték, hogy Maniu valamelyes „bombát” fog ezen a kongresszuson elhelyezni. A párt ellenfelei a legrózsásabb reményeket fűzték ehhez a bombához, amely arra lett volna hivatva, hogy felrobbantsa a kongresszust. Ennek azonban éppen az ellenkezője történt Maniu nagy politikai beszédét mondott, amelyben tétovázás nélkül fejezte ki ragaszkodását a párthoz, a pártprogramhoz és Mihalache elnökségéhez. A kongresszus tanácskozásaihoz nyilvánvalóvá vált az az öröndetes megállapítás, hogy ez a politikai organizmus, amelyet megannyi „személyes ügy” rágott, megszabadult ezeknek az ügyeknek betegségétől. A Vaida Sándor által megkísérelt megtévesztés likvidáltnak tekinthető. A nemzeti parasztpárt konstruktív nacionalista programjával szemben a demagogikus jelszavak tehetetlenekké válnak.

Az a bizonyos bomba, amelyre az Adeverul céloz, Maniunak az alkotmányos kérdésben elfoglalt ismert álláspontja lett volna. A Romania Noua már napokkal a kongresszus előtt kitartóan feszegette a „taktika” kérdését. A közvélemény tudatába a Maniu és Vaida közötti nézeteltérésekkel kapcsolatosan főleg az ment át, hogy a taktika kérdésében nem értették meg egymást. Amíg Vaida a békés rábeszélés metódusát kívánta gyakorolni, addig Maniu az energikusabb fellépést követelte az „okkult” erővel szemben, amelyről egyébként Mihalache is megemlékezett. A kongresszus nem vitatta meg a taktika kérdését. Mihalache meglehetősen hűségnyilatkozatot tett az uralkodó mellett és Maniu csak célzásokat tett beszédében erre a kérdésre. Megemlítette, hogy Románia egyebek között alkotmányos országban is szenved és beszédét azzal fejezte be, hogy „ha véleményemet, mint eddig is, ezután is szabadon kimondom, ügyelni fogok arra, hogy a pártakciói egység emiatt ne szenvedjen.”

Mihalache pedig az okkult erőkről beszélve, a következőket mondotta: „Szó volt ma arról, hogy okkult erők állanak utunkban. Ezt a kérdést magam is kihangsúlyoztam elnökké váló választásom alkalmával. A feladat azonban nem az: ezeket az okkult erők nem felfedezni, hanem letörni őket. Ha a nemzeti parasztpárt reális politikai erőt fog képviselni, úgy el fognak olnadni utunkból ezek az akadályok.”

Borsa, mint „modern város”

A kongresszuson egyébként a nacionalizmus és a nacionalizálás kérdése élénk vita tárgyát képezte. Mihalache megismételte a maramuresi fatermelés államosításáról nemrégiben tett kijelentéseit: „Itt — mondotta Mihalache — kísérleteztünk mi,

kísérleteztünk a hazafiaskodó liberálisok és kísérleteztünk a vasgárda, a szélsőségesek, akik nem érik már be frázisokkal, hanem gyujtogatnak. Eddig ugyanezen évben ezek a szélsőségesek felgyújtották Borsát egy liberális alszóvetkezet egymillió 200 ezer lej baksist vágott zsebre Grödeltől, mi pedig elűztük az összes nemzetközi vállalkozókat egy mintaszerű állami üzemmel. A mi kísérletünk nacionalizált, miközben a gárdisták felgyújtották Borsát. Az egykori Borsa: egy szerencsétlen faházakból álló falu helyén, ma egy köépületekkel tarkított város emelkedik, az egész világon összegyűjtött pénzből, mert a világ zsidói természetesen a borsaiak segítségére siettek.

A kisebbségekkel kapcsolatosan egyébként Mihalache a következőket mondotta: „Számot kell vetnünk azzal, hogy szükségünk van a nemzeti öntudat kiélesítésére. Nincs szükségünk azonban egy agresszív nacionalizmusra, a kétségbeesett népek nacionalizmusára, amelyek a revánsháborút akarják s a határok megváltoztatását. Nekünk hazánkat és javainkat kell megvédeni és érdekünkben áll, hogy államunk létével szolidárisan tegyünk az itt született és bennünk bizó kisebbségeket. A legnagyobb politikai hiba volna, hogy a

revánsháborút követő német állammal szemben a romániai német lakosságot a hitlerista agitáció karjaiba keressük, vagy engedjük.”

A régi hang

Akadnak azonban felszólalók a kongresszuson, akik egészen világos szavakban elvenitették fel azt az igaz demokratikus hangot, amely egykor a nemzeti parasztpárt egykori szellemét uralta. Pan Halipa büszkén jelentete ki, hogy „Beszarabia nem kapaszkodott fel a szük és sovén nacionalizmus szeleire, amelyek az utóbbi időkben bejárták az országot. A román állam egyaránt akarja oltalmazni valamennyi polgárát.”

Isac gorjmegeyi volt paraszt-képviselő a numerus vahalicus mozgalommal vitába szállva, ezeket mondotta:

„Hogyan? Vajjon az idegenek volnának bünösök a román népet ért sérelmekért? Hát vajjon az idegenek kormányoztak-e ebben az országban, hogy őket tegyük felelőssé az ország szenvedéséért? A bün azokra nehezedik, akik kormányoztak, akik figyelmen kívül hagyták az ország szükségait, midőn látják tevékenységük katasztrofális eredményeit, az idegenekbe kötnék be.”

Sulyosbodott a világkereskedelem stagnálása

A londoni kereskedelmi kamara lesújtó jelentése

London, április 25. (Rador.) A londoni kereskedelmi kamara jelentéséből kitűnik, hogy a világ kereskedelme mindinkább stagnál. A világ kereskedelmének számadatai szerint 1921-el szemben 1933-ban kétharmad a csökkenés, ami 1934 folyamán még fokozódott. A jelentés rámutat

arra, hogy a nemzetek nem folyamodnak nemzetközi kölcsönökhöz és növelni akarják kivitellüket, csökkentve behozatalukat kontingentálás és prohibív tarifák útján, ami megköti a nemzetközi kereskedelmet.

Életbe lépett az új lengyel alkotmány

A köztársasági elnök aláírta az új alkotmányt

Varsó, április 25. (Rador.) Tegnap este 19.30 órakor a köztársasági elnök aláírta az új alkotmányt, amely így életbe lépett. Az elnöki palotában, a lovagok termében a miniszterek és a törvényhozó testületek elnökei és alelnökei jelenlétében történt meg az ünnepélyes aktus, mialatt a nemzeti himnusz játszották és 101 ágyulövés hangzott el. A tömeg lelkesen ünnepelt.

Este az elnök fogadást rendezett, amelyen 2000 személy vett részt.

Az egész lengyel sajtó hangsúlyozza annak a pillanatnak a fontosságát, amikor a köztársasági elnök aláírta az új alkotmányt. A lapok megállapítják, hogy az új törvény új erőt fog bevezetni Lengyelország történetében, amelynek alapelve: szabad polgárok egy erős államban.

Johnson Samuel, a néger-zsidó bártáncos beszél a kettős elnyomásról: Amerikában üldözik, mert néger, Európában, mert zsidó

A néger boldog társadalmában nem üldözik a zsidókat. A fehér-zsidók is szeretik a fekete hitorsosokat

Cluj, április 25. (Az Uj Kelet tud.) Három este produkálta magát az Ujságíróklubban. Érdekes ember. Felesége fehérbőrű keresztény. A nagyobbik gyermekük fehér. Majdnem árja típus. Négy éves kislánya már érdekesebb keveredés: mulatt. Ő maga pedig: zsidó-keresztény-néger keverék. Vallása: izraelita, amit nagy büszkén hirdet, annak ellenére, hogy az amerikai utlevélben nem jelzik a felekezetet. Születési helye: Filadelfia.

— Johnson Samuelnek hívják. Nagyapai és anyai részről zsidó származása va-

gyok. Nagyapán abessziniai falassa-zsidó volt, aki Amerikában néger nőt vett feleségül. Apám, aki ilyenformán zsidó-keresztény néger keverék, lengyelországi, fehérbőrű zsidóasszonnyal házasodott össze. Ebből a házasságból születtem én. Anyám és nagyapám kívánságára zsidó felekezeti lettem. 10 éves koromig nagyapám nevelt, rendes zsidó életmódban.

A fekete zsidók boldogabban, mint a fehérek

— Európában csodálkoznak ezen, hiszen megszokták, hogy a zsidó fehérbőrű faj-

Pedig Amerikában nagyon sok néger zsidó él. A legszerencsésebb állapot néger zsidóknak lenni. Elsősorban azért jó, mert a fehérbőrű zsidók nem utálják a feketebőrűeket. Az iskolában együtt ültem a fehér zsidó gyerekekkel. Filadelfiában a néger zsidóknak nincs külön templomuk és együtt imádkoznak a fehér zsidókkal. A keresztény fehérek nem szeretik ennyire a keresztény négereket.

— Van még valami — mondotta Johnson Samuel — ami minket, fekete zsidókat megkülönböztet önköztől. Es pedig, hogy a fekete keresztények nem gyűlölik a fekete zsidókat. Mondhatom önnek, a feketék között a zsidók sokkal boldogabbak, mint a fehérek között. Most, hogy itt járok Európában, nagyon érzem ezt...

Aki néger is, zsidó is...

Elmondja, hogy Németországban nem kapott fellépési engedélyt. Hogy Gratzban ott volt, amikor a legvadabb antiszemita kilengések voltak. Hogy mindenütt, amerre Középeurópában utazik, egyazon látvány fogadja:

— Ennek a súlyát kétszeresen érzem — mondja. — Amikor Gratzban megláttam egy kávéházban a feliratot, hogy zsidóknak és kutyáknak tilos a bemenet, nem csak arra gondoltam, hogy zsidó vagyok, hanem arra is, hogy néger és hogy Amerikában, nagyon sok angol vendéglőben van ez a tilalom, nem zsidókra, hanem négerekre... Igy én — időnként — kettős elnyomást, kettős száműzetést érzek...

Erdeklődünk róla, mit tud a néger zsidókról:

— Amerikában a néger zsidók megtanultak jiddisül. Én is beszélek egy keveset. De nagyon szép héber kulturája is van a néger zsidó tömegnek, különösen az utóbbi években, amikor az a bessziniai falassák iránt a zsidó tudósok érdeklődnek. Délafrikában sokezer néger zsidó él, ezek mind cionisták. Már Palesztinában is vannak néger zsidók. Én 1927-ben jártam ott Haifában. Amerikában a cionista gyűjtőmunkákban tevékeny részt vesznek a néger zsidók.

Európai néger-zsidók

Elmondja, mennyire örül, ha Európában néha néger-zsidókkal kerül össze. Lengyelországban egy néger-zsidó kántor volt a vendéglátó gazdája. Jugoszláviában néger-zsidó rabbit látogatott meg. A rabbi abessziniai származású volt. De európa-szerte akad elég néger-zsidó. Orvosok, kábarétáncosok, zsidó egyházi alkalmazottak.

— Sajnos, csak Jom Kippurkor megyek templomba — mondja — de azért én jó zsidó vagyok. A családom nem az, hiszen a feleségem keresztény nő. Ennek ellenére mély kapcsolatot érzek a zsidósággal. Büszke vagyok rá. Amerikában a néger üldözik bennem, itt a zsidót. De meg van az az örömmöm, ha néger, vagy zsidó közé kerülök, hogy tartozom valakihez. Ez sok mindenért kárpótolja az embert...

Bucsuzik, feláll, norvég feleségéhez csatlakozik, akinek szép kis majom van a karján. A félfekete kislány a lábunknál alkalmatlankodik. Fekete férj, fehér asszony és mulatt kislány.

Furcsa összeállítás. Pláne zsidóban.

(b.)

— Feltették Banculescu repülőparancsnokot. Bucurestiből jelentik: A Dacia hajón tegnap Constantába érkeztek Banculescu repülőparancsnok földi maradványai. A korszok partraszállításánál díszszázad tisztelt, amelyet az összes fegyvernemek katonáiból állítottak össze. Jelen volt a helyőrség parancsnoka is. Az ünnepélyes aktus alatt három repülőgép keringett a kikötő felett. A halottaskocsit a ma délelőtt a fővárosba érkező Rapidhoz csatolták.

yelem!

NRICH
mpangyár
áműzetét
elyezte

Str. Memorand
nik, puderek,
fogpaszta,
kaphatnak.

szia XI-ik
chdutja
ián

viva Barisszia Hi-
háját Alba Iulián
cia ünnepélyes ke-
-án, vasárnap dél-
-er Rezsó megnyitó
a Cionista Szer-
föltött tart gyász-
-da (Gedera) Pa-
-ikai és gazdasági
-iót.

dődnek meg a ple-
-táchdut három na-
-sznek Erdély ösz-
-valamint az erdél-
-entánsai. A konfe-
-szárnap este nagy
-estet rendez a Jom
-e. Az irodalmi est
-Bevezetőt mond-
-at tartanak: Grossz
-ándor Anna, Grien-
-tet szaval. Adler
-ból olvas fel.

usztner Rezsó tart
-ista problémákról.
-t tesznek a Jom
-a Haboné hatégi

tárgyalásra kerül-
-ta politikai esemé-
-sta ideológia prob-
-t fog képezni a Hi-
-ia chaluci-cionista
-ya a Haboné ifju-
-ratumokat tartar-
-dr. Sechter László
-dr. Karpf Ferenc,
-ed János, Noël Ef-
-danzig Tibor, Grossz
-a palesztinai Hisz-

dejére, a hivatalos
-a vasut 50 százalé-

TÉR *)

nyitársaság. Cluj, ez-
-esti közönséget, hogy
-a Mihai Viteazul té-
-néven nevezendő üzleti
-Kijelentjük egyben,
-s különösen husvét-
-reklám-cédulákhoz,
-kör és más szesz-
-vonatoknak, szintén
-egünk nevét ezekre a
-s engedélyünk nélkül

telettel:

Vlad et Co. S. A.
-kért nem vállal fele-
-s kiadóhivatal.

közgyűlése. A Cluj
-é. május 5. és má-
-van összehívta a Tes-
-székházába és egy-
-előjáróság megválasz-

Halló, itt rádió Palesztina

Itt Tel-Aviv beszél. Kedves Zsidó Testvéreim és Cionista chaverjeim! Az utóbbi időben divattá vált, hogy támadtak Engem, a 100%-os zsidó várost, az új Palesztina centrumát. Miért e hangulatváltozás? Nem voltam két évtizeden keresztül büszkeségetek? Aggódo szeretettel és figyelemmel kísérték növekedésemet csecsemő koromtól. Számoltattok, hány ház épül bennem és évről-évre mennyivel nő a lakosságom. Büszkén jöttetek a világ minden tájáról purimi karneváljaimra és kellemes érzés volt fürödni a strandban. Boldogan sétáltatok tiszta uccáimon és tereimen. Én rendezem részletekre a keleti vásárt, a makabiádot. Hajlékot találnak nálam a héber költészet, művészet és tudomány. A bevándorlók ezreinek adok hajlékot és munkát. A rólam elkészített felvételek lelkesítik a tömegeket széles évilágon. Mi kifogásotok van ellenem?

Itt Kohn Izrael, telavivi lakos, narancslé-árús beszél. Utálom már ezt a sajtót, amely mindig nekünk ront! Ugy látszik, nincs egyéb dolga. Miért nem vagyok én hasznos polgára Palesztinának. Mint turista, szöktem ide, nagy veszedelmek és reszketések között. Isten látja a lelketem, tiszta lelkesedéssel üztök ide. Hogy nem adtam a Keren-Kajemetnek és a Keren-Hajesszodnak, nem volt honnan. De most adok és már tudok héberül beszélni. Hogy nem mentem kolóniára? Mindenkinél muszáj kolónián lakni? A városban is szükség van emberekre. Mit kerestem volna a kolónián? A mezőgazdasághoz nem értek, a munkához nem vagyok hozzá szokva. Fő, hogy az ember Palesztinában lakjék. Fő, hogy minél hamarabb elérjük a többséget. A többi smafu, üres fecsegés. Aztán az ember kultúrát. Kell néha mozi, színház, vitaközösség, demonstráció, diszfelvonulás. Csak nem fogok eltemetkezni egy istenhátamögötti faluban. Majd, ha sok pénzt gyűjtök, veszek magamnak egy vidéki birtokot és elmegeyek oda nyaralni. Annak van teje.

Itt Haifa, Ben Elieser chaluc beszél. Megvallom az igazat, letértem az eredeti chalucitúrlól. A mi célunk, a mi jövőnk a föld. De már az otthoni hachsarán nem is láttam mezőt, hanem egy fűrészgérgyáron dolgoztam egész idő alatt. Aztán nem lehet az ember örökké rabja a chalucitúnak, élni is kell. Itt dolgozom 8 órát naponta és keresek 50 piastert, kint meg a forró napon kell dolgozni reggeltől-estig 20 piastert. Warsóban hagytam öreg szüleimet, akiket támogatnom kell, utiköltséget kell küldjek a nővéremnek és az öcsémnek. A kibuchan sohasem tudom azt megkeresni. Idealizmus ide, idealizmus oda, először élni kell. Csinálja más. Én nem bírom.

Itt Kfar Szaba, Smucig Izidor kolónista beszél. Ezek a chalucok már megint sztrájkolnak. Nem lehet velük birmi. Még az arab munkásokat is felheccelték. Istentelen, kommunista népség. De dolgozni, azt nem tudnak. Suszterek, kereskedősegédek és mézes-kalácsosok jönnek ki mezei munkára és még hozzá ilyen igényekkel. Szivesen dolgoztatnék én chalucokkal, tudom, hogy szükséges minél több bevándorló. De ha nem lehet! Nem értek hozzá és tud igényesek. Sehogysem tudok kijönni. Három gyermekem tanul a városban. Elvégre nem akarom, hogy a gyermekeim is ezt a keserves életet folytassák. Legyenek ők különbek, mint én.

Itt Kibuc Dalesz, Jehuda Hagibor beszél. Chavérok! A kibucnak nem szabad feloszlan azért, mert éhezünk. Eljön még a mi napunk is. Meg kell hódítsuk a földet. Ha mindenki beszalad a városba, akkor ebből soha lesz Zsidó-ország. Ki kell tartanunk. Tudom, hogy gazemberek ezek a munkaadók, kizsákmányolnak bennünket, ahogy csak lehet, de majd segítségünkre jön a Keren-Kajemet és letelepít minket. Ne hagyjuk el a rögöt. Azt mondjátok, miért kell éppen nekünk, az igazi pioniroknak, a földmunkásoknak, a legalacsonyabb életstandarddal megelégednünk? Tudjátok, a világon nincs igazság, a világ a csalafintaságok és hazugságok szövetségére. Az igazságot mi kell kiharcoljuk magunknak. De ha megszökünk előle, hogyan harcoljuk ki? Nem mondom, hogy a mi szűk társaságunk, a cionizmuson belül talán mégis több igazságnak kellene tennie. Mégis felháborító, hogy mindenféle link ember, akinek egész életében semmi köze sem volt a cionizmushoz, kijön és éppoly linkül boldogul tovább és nevet rajtunk, akik kiműdünk. Szavalnak a mezőgazdaságról, közben gyárakat építenek és mi sátrakban lakunk. De chavérok, azért ne csüggedjünk. Lesz még idő, amikor a büszke városiak batyuval fognak idejönni egy kis élelemért. Ki kell tartanunk, mert a miénk a jövő, a biztonság és nyugalom.

Itt Erec Israel földje beszél. Amikor Herzl kiadta a jelszót: vissza Erec Israelbe, megremegtem a boldogságtól. Hontalan fiam visszatérnek. A földnélküli nép a népnélküli földhöz. Már éreztem, hogy kopasz szikláim

benépesülnek olajfaerdőkkel, szőlőkkel, kiszikkadt erembe új nedvkeringés indul, mert barázdáimat az étető víz mossa, vizkető, széljárta homokos felületemet harmatos fű borítja. Jaj, mily jól esik ismét egészségesen lélegzeni. Meg fogom fizetni bolygó fiainak izzadságos munkáját. Egy szőlőgerendet ketten fognak cipelni, mint jó hajdánában, a dus narancsok édesek és zamatosak lesznek. Ismét tejjel-mézzel folyó Kanaán leszek. De mily keserves a csalódásom. Ni, mindnyájan ott tolonganak a Város körül. Alkuszok csereberélnék engem. Kivágják drága narancsfáimat, hogy nehéző cementet és forró meszet öntsenek a helyükbe. Eltűnt a víz helyett hideg csöveket futtatnak rajtam keresztül. De megváltozott a világ kétezer év óta. Nem keltek én már senkinek. Jaj, de keservesen csalódtam. Detalán mégis.

A Keren-Kajemet beszél. Zsidók jönnek a hajókkal, de nincs föld a számukra. Zsidók, cionisták, földet, földet és még egyszer földet. Adjatok, gyűjtsetek, mert föld kell. Fokozzátok a munkát.

Tehát mindenkinek igaza van. Igaza van Tel-Avivnak, hogy nő és fejlődik, hogy odatesdik a zsidókat. Nem tehet másképpen. Igaza van a limonádéárúsoknak és a városi munkásnak, aki nem akar egyebet, mint megélni, igaza van a kolonistának, aki szintén nem akar egyebet. De igaza van a pionir chalucnak, aki kitarat a kibuca mellett, a föld mellett, mert ez a jövő és főleg igaza van a Keren-Kajemetnek, amely földet kér, és igaza van a földnek, amely embereket kér.

És ha mindenkinek igaza van és még sem megy úgy, ahogy mi szeretnők, akkor valahol a rendszerben van a hiba. Nem Tel-Aviv, nem a limonádéárús és nem a chaluc a hibás, hanem a rendszer. A rendszer, amely nem tud földet vásárolni, munkát és életstandardot biztosítani a földmunkásnak. Ezen kell segítenünk. De hogyan? A hiba ott van, hogy megmerevedtünk. Amikor 60.000 ember megy be az Erecbe évente, ugyanolyan eszközökkel dolgozunk, mint mikor 3000 ember ment be. Ez tarthatatlan. Felelősséget kell vállalni a gazdasági kategóriát: privát tőkét és nemzeti tőkét. A privát tőke nem tud mocsarakat csapolni, nem tud hegyeket fásítani, csatornákat építeni. Ezt csak a nemzeti tőke tudná, de az vízszint kevés. Az emberek nem adnak, vagy ha igen, csak a zsebpénzüket egy ezrelékért. És akik adnak, azok csak adnak, adnak és adnak, de nem kapnak érte semmit. Idővel megújítják. Aki nem ad és gyűjti magának, az hamarabb ki tud menni és egzisztenciát alapítani, mint az, aki folyton adott. Ez igazságtalanság. Meg kell változtatni a rendszert. Nagyszabású munkához nagyszabású tervek kellene. A privát és nemzeti tőke közt van még egy: a szövetekezési vagy csoport tőke. Ma az egész világon minden nagy vállalkozás társas tőke útján jön létre. A társas tőke tud mocsarakat csapolni, kolóniákat alapítani, csatornákat építeni. A részvényes nemcsak ad, hanem kap is valamit érte, tehát nem a zsebpénze egy ezrelékét fogja áldozni, hanem sokat, sőt lehet, hogy mindent, ha megnyeri a bizalmát. Ekiatás példára Czur-Salom, ahol rövid idő alatt annyit adott össze Erdély zsidósága, amennyit a Keren-Kajemet évtizedek alatt

NARCISSÉ BLEU
A FENSÉGES PÁRISI KÖLNIVIZ
Mury
PUDER ARCFESTÉK
CSÓKÁLLÓ AJKPIRÓSÍTÓ
VÁLASSZÁK E KIVÁLÓ GYÁRTMÁNYOKAT
ROMÁNIAI VEZÉRKÉPVISELET-KULDBALTAZAR-DUKABEST-SEBAJ

nem tudott összeszedni. De nem kell Czur-Salom parcelláját követni, ahol irodák, igazgatósági ülések és bürokrácia sokat felemésztenek, hanem más utat kell választani és ez a Keren-Kajemet.
Én úgy képzelem el. Alakuljon egy földvásárló csoport, szövetekez, vagy bármely más név alatt. Kössön egy megállapodást a Keren-Kajemettel, hogy az vásároljon neki földet. A szövetekez közvetítési díj fejében földjének bizonyos százalékát átadja a Keren-Kajemetnek chalucok letelepítése céljából.

Egy-egy birtokrész minimumát meg kell állapítani, melynek árát egy bizonyos idő alatt ki kell fizetni. Amikor a pénz legnagyobb része befolyt, a Keren-Kajemet megalkotottnak nyilváníttja a csoportot, megvásárolja a földet, leveszi a maga százalékát és chalucok által birtokba veszi. A csoport költségén szanalja és a részvényesnek átadja a kész parcellát. Legalább 2-300 tag szükséges egy csoporthoz, hogy ne apró, hanem nagy községek alakuljanak. A Keren-Kajemet azért a legalkalmasabb ennek a lebonyolítására, mert megfelelő erkölcsi és anyagi garanciával rendelkezik, megvannak a szakértő szervei a földvásárlásra, megvan a megfelelő adminisztrációja az ügykezeléshez; ha egy szervben összpontosul a földvásárlás, akkor jobban kikerülhető a spekuláció, végül a Keren-Kajemet a galutban is rendelkezik megfelelő propagandá szervezettel a terv keresztülviteléhez. A Keren-Kajemet tovább folytató eddigi működését is, csak kibővíteni egy szektorral a magániniciatíva fokozása céljából. Biztos vagyok benne, hogy a Keren-Kajemet maga ezen terv által több földhöz jutna, mint az eddigi gyűjtési módszerekkel. Természetes, hogy a Keren-Kajemet a kongresszus által előre kidolgozta azon feltételeket, amelyek mellett ezt vállalja és kikötötték azt, hogy a zsidó munka princípiumát respektálni kell. A részletek kidolgozása egyébként túllépi ezen cikk határát.

Zsidó és cionista Testvérek! Ez a cikk nem akar egy cikk maradni, hanem kész tett akar lenni. Sok zsidó-pénz elfolyik mindenfélre, jóra és rosszra, biztosra és bizonytalanra. A föld biztos, mindig is az volt. Csináljuk ezt meg. Aki nem akar maga kimenni, kiküldi a gyerekét, vagy valamely hozzátartozóját. A föld akkor is hajt, ha a gazdája nincs ott. Lehet bérbé adni és részbe dolgoztatni. Lehet mellette ipart üzni, vagy kereskedelmet. Lehet a falvak mellett ipari üzemeket létesíteni. A szövetekezési tőke segítségével szép dolgokat lehet produkálni. Egyesülésben az erő. Én a magam részéről lejegyzem az első parcellát. Megtettem Czur-Salomnál is és nem jártam rosszul. Csináljuk meg a második erdélyi falut, de okosabban és jobban, mint azelőtt.

Dr Lévi Lajos

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

A ROMÁN OPERA MUSORA:
Péntek, április 26: Szünét.
Vasárnap, április 28: Vig özvegy (Matiné.)
Hétfő, április 29: Norma. (Premier. Ed. mond de Vechi vezényletével.)
Kedd, április 30: Mefistofele. (Matiné.)
Szerda, május 1: Tosca. (D. Gálmann tenorista felléptével és Edmond de Vechi vezényletével.)
Péntek, május 3: Norma. (Edmond de Vechi karnagy közreműködésével.)
Vasárnap, május 5: Vig özvegy. (Este.)
Hétfő, május 6: Szimfónikus hangverseny Sandu Albu hegedűművész közreműködésével.)

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnek egy szö 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Álláskeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelölés levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.
Házasságokat biztos eredménnyel közvetít a széleskörű összeköttetésekkel rendelkező Mirea iroda Cluj, Calea Regele Ferdinand 116 szám.

Két Tzoor Shalom parcella eladó. Ajánlatokat „Palesztina” jellegre a kiadóba kérek.

Üzletelhelyiségek kiadók Mihai Viteazul tér 38-39 alatt. Értekezni dr Kertész Miklós-nál Str. Berde 2.

50 év óta fennálló bélyegző és vésnökü vállalat, valamint nyomda Erdély nagyobb városában készpénzért eladó. Ajánlatok „Jó megélhetés” alatt a kiadóba.

Két územben levő kézművesüzem elcsón eladó. Tűrnő kendő-üzem, Piata M. Viteazul 37.

Fűszereseknél bevezetett ügynököt keresünk Cluj és vidékére, ki készpénzgaranciával és raktárhelyiséggel rendelkezik. Depozitum Otet Tigru, Oradea.

Vidéki városban, központban fekvő ház, jó bevőkörrel bíró pék- és timár-műhellyel, 500.000 lejért eladó. Cim a kiadóban.

Gyártelep építésére alkalmas 3-4000 m² területet megvétele keresek. Írásbeli ajánlatokat hely és ár megjelölésével e lap kiadóhivatalába kérek „Gyártelep” jellegre. Közvetítők kizárva.

Különbejáratu, napos butorozott szoba, fürdőszoba használattal, május elsejére kiadó. Török Maria, Str. Stroescu 11/a.

27 éves, intelligens, jómegjelenésű zsidó fiatalember, kinek Clujon bevezetett, jól prosperáló társas iparüzeme van, felségül vezne hozzáilló, művelt leányt 2-300.000 lej hozományal. Ajánlatokat „Jövő” jellegre a kiadóba.

Költözők, háztulajdonosok forduljanak bizalommal „Technolux” vízvezeték, villany-szerelési vállalatához, vashid mellett. Rádiók 4000 lejűl. Rádiójavitás. Csillárok, gyorsfűzők. Olcsó árak.

Intelligetnes Kinderfräulein, Jüdin, mit Jahreszeugnis such für sofort Stellung, geht auch aufs Land. Adresse: Frau Dittert, Oradea, Str. Ep. Ciorogariu 33.

Irodának kiadó 2 szobás uccai helyiség, emeleten. Str. Regina Maria 15.

Kézimunka, diványpárna, izléses előnyomatás Fisch Böske kézimunkaszalonjában Cluj, Str. Barițiu 16.

Középkori zsidó nő, aki a háztartás minden ágában jártas, házvezetőnői állást keres. Megkeresések „Május 1” jellegre a kiadóba kéretnek.

Önálló magyar, román levelező szerény fizetéssel állást keres. Cimeket a kiadóba kér.

HÍRDETÉS AZ ÜZLET LELKÉ: ERDESEN AZ UJ KELETRE

Szintén ilyen tevékeny?

Munkája, ami azelőtt szorakozást jelentett Önnek, egy idő óta nehezére esik. A máskor annyira biztos emlékezőtehetsége cserben hagyja; látása meggyöngyűsödött, időnként szédülés fogja el, lábai felmondják a szolgálatot, munka közben elveszti gondolatmenetét és pihenni szeretne.

Mindenzen bajok egy és ugyanabból az okból származik; szervezete nem működik többé normálisan. A szervezeti mérgek és a mérges anyagcsere-végtermékek ellepik a test szöveteit, a vért és az egész szervezetet. Azonnal meg kell tisztítani szervezetét! Ezenkívül észreveheti, hogy a reumatikus-, a kösvényes- és az ischiaticus rohamok, ha nem is véglegesen, de ideiglenesen rokkanttatják. Hogy megelőzze ezen bajt, szükséges, hogy a vére részére kifogástalan leszűrődést biztosítson és, hogy a páratlan hatású URODONAL segítségével a szervezetében felhalmozódott mérgeket eltávolítsa.

Minden este vegyen egy kávéskanál URODONAL-t egy pohár vízben feloldva. Ez a belső mosás visszajadja erejét és tevékenységét. Ujból az ezelőtti egészséges és bizakodó emberré válik.

Dr. S. Gallico, Saragusból, beszámol azon kitűnő eredményekről, amiket azon betegknél észlelt, akiknél az URODONAL-t előírták:

„Prakszisomban az Urodonál a legjobb eredményeket adta. Ezen gyógyszer nem veszélyes, mint pl. a salicylsav vagy colchicinum, amik, tudvalevően, károsak a szervezetre. A diatetis kifejlődését megakadályozó képessége igen nagy, ugyiszintén a májra kifejtett hatása, aminek következtében ezen szerves mérsékeltén állítja elő a hagszavat. Feloldja a lerakódott köveket és biztosítja azoknak a vesék útján való eltávolodását.”

KAPHATÓ GYÓGYSZERTÁRAKBAN ÉS DROGÉRIÁKBAN.

HIR

330 villany-vas

Cons Piafa Telefo

Maimo és a tes

Maimonidesz, akinek most születésének 800. szellemi nagyság is, ő testiség ápolására. T régi klasszikus mondás: „lélek”, olyan elv, amit nek valott. Csak a k ták, hogy a zsidók el kat és csak ujjabb időt során lett ez az elv építésének egyik lényeg bar Maimon, akit az ü zések bizonyára fizik ták, önmagán végze ján is követeli a tes oltan eszközt, amely miség felrisszülését.

Alább közlünk néhány Maimon írásából, mutatják a zsidóság nek véleményét a test „Ami az egészséges fontos, az, hogy a tes lalkoztassuk, akár tés méztesen csak mért se 47.)

„Föltöbbsé hasznos megőrzése céljából, ha Aki erre rendezkedett zés után pihen és keve „A test épségben örök szabályként leh ember fárasztó, minde igénybe vevő munkát, tegység nem érheti. Er podik, még akkor is, jak táplálékát. De ü erőltessük magunkat” chot Deot 14.)

„Aki idejét henyéle mozgásba tagjait, még leikkel is táplálkozik, kal és szenvedéseket landóan csökken”. (u „A henyéles olyan h amilyen előnye a tes erőteljes mozgásoka (u. o. 17.)

„A testedzést szolg sok közül tanácsos az a lelket, mint példák mely lelkesít az en egyensúlyát. Az ag alapfeltétele ez. A egyaránt a testi épség lem higgadtágát. (u „Aki nem üz val testében különféle kö le, amelyek hátrán egész emberi organiz „A tulzába vitt megmereviti a test é lemi képességeket és lan működését. Innet tulzott testgyakorlat lemi korlátoltság jár „A testgyakorlatna telen lendületes mozg és erőteljes légzés képmi célja a testgy amit levegőn, vagy roljunk.” (u. o.)

„Kivánatos a test pen az egyes tagoka tempóban azokat ad zatosan elérünk a t „Helyezzünk súlyt ugy, mint ahogy r hogy éjjel-nappal p letesen és egyszerre tagokat olyformán, l amely művelet élvé (u. o.)

Ezekből az idézet zsidóság szellemi r végbe a test kényss

UJ KELET Legújabb hírek

Németország lerombolta a békéhez vezető utat — állapítja meg Macdonald

A szovjetkormány tagjainak többsége a francia-orosz szerződés megkötése mellett foglalt állást

Folynak az orosz-francia szerződési tárgyalások. Hivatalosan cáfolják a titkos lengyel-német szerződés létrejöttét

Junius 3-ára hívják össze Rómába a dunai értekezletet

Párizs, április 28. Utolso lapszámunkban részletesen közöltük az Echo de Paris című francia lap leleplezését egy állítólagos lengyel-német titkos szerződésről. A francia lap leleplezése világszerte nagy megdöbbenést váltott ki és az európai közvélemény nagy érdeklődéssel várta a hivatalos lengyel kormánynyilatkozatot a titkos szerződés valódisága tekintetében.

A lengyel kormány hivatalos válasza nem késett sokáig. A kormánypárti Kurjel Kodziennyi tegnapi számában érélyesen cáfolja a titkos lengyel-német egyezményről szóló híreket és azt úgy tekinti, mint amelynek célja nem volt más, mint kedvezőtlen színben tüntetni fel Lengyelországot a külföldi közvélemény előtt.

A kormányhoz közelálló lengyel lap cáfolata francia politikai körökben nagy megnyugvást keltett.

Egyidejű varsói jelentés szerint tegnap a német kormány részéről tiltakozó jegyzéket nyújtották át a lengyel kormánynak a genfi határozat vállalása miatt. A jegyzék szövege azonos azokkal, amelyeket ugyanebben az ügyben a német birodalmi kormány a többi hatalmakhoz intézett és amelyek közül egyedül csak angol részről adtak választ a londoni német nagykövetségen, amelyben az angol kormány alakilag elismeri a genfi határozat miatt tiltakozó német jegyzék átvetelét.

Folynak a francia-orosz szerződési tárgyalások

Párizsba érkezett moszkvai jelentés szerint a népbiztosok tanácsa tegnap ülést tartott, amelyen a francia-orosz szerződés ügye került megvitatás alá. Az üléssel kapcsolatban Genfben az a hír érkezett, hogy a szovjetkormány tagjainak többsége a francia-orosz szerződés megkötése mellett foglalt állást és így előreláthatólag meg fogják találni a tárgyalások sikeres befejezéséhez vezető utat.

A siker reményét támasztja alá az a párizsi jelentés is, amely szerint a francia-orosz szerződési tárgyalások megszakítás nélküli folynak. Még nem lehet tudni, hogy mikor következnek be a parafálás, de annyit biztosan remélnek, hogy rövidesen sikerül olyan formulát találni, amelyet mindkét ország kormánya elfogadhat. Amióta Laval Párizsban, Litvinov pedig Moszkvában van, a szerződésre vonatkozó orosz-francia diplomáciai eszmecsere igen megélénkült. Hír szerint a tárgyalásokban a múlt hét végéhez képest máris lényeges előrehaladás mutatkozik.

Hivatalos körök megállapítják, hogy a tárgyalások, csak ideiglenes megszakításáról volt szó, ami nem teheti vitássá a francia-orosz politikai együttműködést.

A Petit Parisien szerint senkinek sem hisz a francia-orosz tárgyalások megszakadásában, kivéve bizonyos idegen köröket.

Moszkvai jelentés szerint május elsején a szovjetkormány kiáltványt fog intézni a közügyek vezetőihez. A kiáltvány foglalkozni fog az orosz külpolitika célkitűzéseivel és rá fog mutatni arra, hogy a szovjetek a folyó évben még kevésbé agresszív magatartást fognak tanusítani, mint a múltban és újból bizonyoságát akarják szolgáltatni ama elhatározásuknak, hogy fenntartják a békét.

Párizs, április 28. Néhány külföldi lap azt a hírt közölte, hogy Laval francia külügyminiszter hivatalos látogatást fog tenni Madridban is. Jól értesült francia körök megállapítják, hogy a külügyminiszter spanyol országai utjáról elegendig nem esett szó.

A Havas távirati iroda római értesülései szerint szorgalmasan folyik a dunai értekezlet diplomáciai előkészítése. Elvi megegye-

zést igyekeznek elérni, hogy a kedvező kimenetel előre biztosítottassék. Az olasz kormány a konferenciát június elejére tervezi. Franciaország és Olaszország közös megegyezéssel megállapodtak abban, hogy a következő államokat hívják meg az értekezletre: Ausztria, Csehszlovákia, Magyarország, Jugoszlávia, Lengyelország, Románia és Németország. Az egyes államokat az értekezleten a külügyminiszterek fogják képviselni.

Az értekezlet célja többek között Ausztria függetlenségének közös megegyezéssel történő biztosítása lesz.

A kisállamok fegyverkezésének ügyét felvetik ugyan a konferencián, de érdemben nem fogják az ügyet letárgyalni. Olasz politikai körökben valószínűnek tartják, hogy a francia és az olasz kormányok június 3-ára hívják össze Rómába a dunai értekezletet. A diplomáciai tárgyalások szorgalmasan foly-

Macdonald éles támadása Németország ellen

A Rador londoni jelentése szerint angol politikai körökben óriási feltűnést keltett Macdonald miniszterelnöknek egy cikke, amelyet a „News Leader”, a szocialista párt hivatalos lapja mai számában közöl és amelyben az angol birodalom miniszterelnöke a legélesebb kritikával illeti a mai Németország politikáját. A cikk annál is nagyobb feltűnést kelt, mert az angol hivatalos külpolitika mindeztől bizonyos német-barát tüneteket mutatott, amelyek sokáig nyugtalanították a civilizált országok közvéleményét. Macdonald éleshangú cikkében többek között a következőket mondja:

Németország lerombolta a békéhez vezető utat s politikai működése a világot borzalommal és hiteltelenséggel tölti el. Németország fegyveres erői kár a maga számára, amely lehetővé tenné, hogy uralkodjon az európai nemzetek fölött. Az új német politika inkább zavart keltett, mint megnyugvást: Hitler uralma előtt Németország a legteljesebb biztonságban élt. Az új német politika, amely arra számít, hogy a többi népek rokonszenvét és tiszteletét fogja elnyerni, épp az ellenkező célt érte el: gyanakvást keltett az összes európai államokban.

Eltekintve a becsülettel való indokolástól, amelyet Németország használt, óriási vakságra vall megemlíteni, hogy Németország kolosszális fegyverkezése a többi nemzetek nyugtalanságát váltja ki.

Németország azt kívánja, hogy a többi népek elégedjenek meg szóbeli ígéretekkel, amelyeket ő maga nem fogadna el szomszédaitól. Minden gondolkodó németnek meg kell értenie álláspontom fontosságát és erejét, amelynek az a lényege, hogy a többi nemzetek nem lehetnek megnyugtattva szavak által.

Németország ma azoktól kér legelőbbet, akik leginkább megértették. Azt kéri, hogy a többi népek a félelem és a gyanu árnyéka nélkül fogadják el a német indokokat és megfontolják és ne kételkedjenek a birodalom ígéreteiben. Csak hogy ez lehetetlen és éppen ezért

Németország katonai terjeszkedése fatálisan kényszeríti arra az általános biztonság elvét vallókat, hogy a katonai szövetségek veszélyes útjára lépjenek.

Az angol kormány megkísérelte Németországot bevonni a béke és leszerelés érdekében folyó tárgyalásokba. A kaput nem mi zártuk el egy tisztesleges egyezmény lehetőségéig. Amint a stresszi határozatokból kitűnik, a kaput maga Németország csukta be. Nem hiszem, hogy egyetlen németnek joga lenne meglepődni Anglia magatartása fölött, amit Németországgal szemben tanusít

nak, mert eleve biztosítani kívánják a kedvező kimenetelt.

Genfben, a nemzetközi politikában szerepet játszó körökben úgy hírlik, hogy a római értekezleten általános regionális biztosítékok ügyében is fognak folyni eszmecsereik, amelyekkel kapcsolatos megegyezések azután a kisállamok fegyverkezési jogának elismeréséhez vezethetnek.

A dunai értekezlettel kapcsolatban prágai politikai körökben kedvező jelnek tekintik Csehszlovákiának Ausztriával és Magyarországgal folyó kereskedelmi tárgyalásait, amelyek az eddigi megállapodásokat meghaladó kereteket kezdenek ölteni. Úgy tudják, hogy Csehszlovákia hajlandó az osztrák ipari cikkeknek kedvezményes vámtételeket biztosítani. Magyarországgal azon az alapon folyik a tárgyalás, hogy mindkét részre biztosítsák a legtöbb kedvezmény elvételére valóra váltását a két ország közötti árucserében.

s legkevésbé azt mondhatja, hogy jogtalanul bántak el vele, mikor a Népszövetség aggodalmát és elítélését fejezte ki magatartása felett.

A francia-orosz szerződés módosított pontjai

A késő délutáni órákban érkezett párizsi jelentés szerint francia politikai körökben azt hiszik, hogy a szovjetkormány ma dönt a kölcsönös segítségi paktum ügyében. A L'Oeuvre szerint a két álláspont között kompromisszum jött létre, mégpedig a következő: Franciaország által javasolt módosítással: 1. Hirtelen támadás esetén az aláírók rögtön védő intézkedéseket tesznek és ugyanakkor jelentést küldenek a Népszövetségnek is. 2. Az egyezmény tervezetéhez állítólag végrehajtott javaslatot is csatolnak, amelynek első szakasza leszövegi, hogy a szerződő felek nem kötelezhetnek arra, hogy olyan intézkedéseket tegyenek, amelyek ellentétbe kerülnek egy harmadikkal szembeni előzetes kötelezettségnek. Ez azt jelenti, hogy a locarno-i paktum garantálói egyikének vétója, tehát Angliáé, vagy Olaszorszáé elegendő lenne a Franciaország és Szovjetország közötti kölcsönös segítségi paktum meghírsítésára.

A memelvidéki német náci-per csaknem összes elíteltjei fellebbeztek a hadbíróóság ítélete ellen

Kaunas, április 25. (Rador.) A klaipedai per elíteltjei közül csaknem mindnyájan fellebbezést nyújtottak be a hadbíróóság ítélete ellen. Ha a fellebbezésnek helyt adnak, úgy az egész pert újratárgyalja a kaunasi hadbíróóság, de más hadbírókkal. Mint ismeretes, 126 személyt ítéltek el a perben, akik a litván állam biztonsága ellen tevékenykedtek.

Egyidejű kaunasi jelentés szerint egy Macelis nevű litvánát Hannoverben lelőtt egy rendőrtisztviselő. A litván kormány tiltakozott Berlinben és kártérítést követelt. A német rendőrség közölte, hogy Macelist ki akarták utasítani, de ellenállást fejtett ki, mire lelőtték.

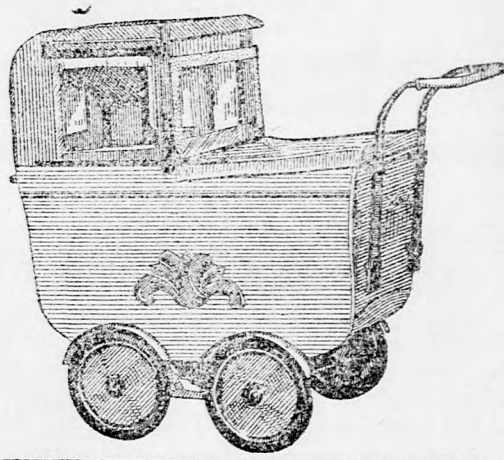
London, április 25. A Times szerint a hatalmak felszólították Litvániát, hogy azonnal állítsa vissza az alkotmányos helyzetet a Memel-vidéken.

Mindenféle sport- és mély

GYERENKCOCSIT
a legjobb modellekben

Julányosan
szerezhet be

SCHUSTER EMILNÉL
Cluj, Piața Unirii.

Vármegyei prefektus és volt alpolgármester pisztoly-párbaja

Cluj, április 25. Városszerte nagy feltűnést keltett az a hír, hogy tegnap reggel 9 órakor a katonai gyakorlóteréren pisztoly-párbajt vívtak dr. Dunca Jenő Cluj megye prefektusa és dr. Nistor Virgil Cluj város volt alpolgármestere. Dr. Dunca segédje dr. Hetco ügyvéd és Cosma közjegyző. Dr. Nistor segédei pedig dr. Bratu és dr. Xantopol ügyvédek voltak. Jelen voltak a párbajnál dr. Septimiu Baritiu egészségügyi vezérfelügyelő és dr. Lupan Alexandru. A párbaj egyszeri golyóváltás után végetért. Dr. Nistor revolvere nem működött, míg Dunca prefektus golyója célt tévesztett. A párbajozó felek nem békültek ki. Úgy hírlik, hogy régi keltű nézeteltörést váltott ki a két ismert közéleti ember párbaját.

Jelentékeny győzelmet aratott a kínai vörös hadsereg

Peking, április 28. (Rador.) A kínai kormány felhívta a yunanfui angol és amerikai alattvalókat, hogy távozzanak el a tartomány területéről, mert ott vilószínűleg harcra kerül sor a kommunisták és a kormánycsapatok között. A yunanfui hatóságok kétszen állanak arra, hogy távozzanak abban az esetben, ha a vöröscsapatok közelednének. A kínai kommunisták az utóbbi napokban több győzelmet arattak és számos városkát foglaltak el Yunan tartományban. Tokióból jelentik, hogy a vöröscsapatok jelentékeny győzelmet arattak Ceciuuan tartományban. Véres harc után a nankingi 28. hadosztály átpartolt a kínai lázadókhöz. Emiatt attól tartanak, hogy Ceciuuan tartomány a vörös forradalmárok kezére kerül.

Folyik a vér a Gran Chacón. Buenos Airesből jelentik: A Gran Chaco egész frontján rendkívül heves ütközet folyik. Mindkét hadviselő félnek nagy veszteségei vannak.

Az angoliai ipari termelés elérte a békebeli színvonalat. Londonból jelentik: Az angoliai ipari termelés elérte a békebeli színvonalat. A további fejlődés lehetőségét most már csak a kivitel fokozása biztosíthatná.

Ma írják alá a Skoda-szerződést. Bucarestből jelentik: Az Univerul értesülése szerint ma írják alá Bucarestben a Skoda-szerződést. A kormány Tatarescu, a Skoda-műveket Fiala vezérigazgató képviselik.

Lapedatu miniszter Erdélyben inspekciónak. Bucarestből jelentik: Lapedatu külügyminiszter tegnap reggel a fővárosba érkezett Baliciból és délután már továbbutazott inspekción körutrá Brasov, Fágáras és Sibiu megyékbe.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó E. T. nyomdája Cluj, Strada Baroa I. Pop 16
Telefon: 9-77.

CENZURAT

Faxa postala
plakite in nurn
No. 224713/92

10. Telefon: 9-
Havonta 110,
évre 600, egész
földre: Havont
félre 12, egész
detések díjszal
KELET az er
dőség egyetlen
Cikkeink utánn
rás megjelölés

A cenzura
és az antisz

Amikor megh
vényt, a kormán
a szélsőséges ag
szükség van a

Érdekes, hogy
táznak a periód
vel és izgat a je
mániában sokkal
folyik, mint min
Németországba
a jobboldal és a
fel a zsidókérdés

Olaszországban
vai voltak a fas
tés sem történt.
Romániában a
csak a zsidók ell
Ugy látszik, a je
ismerni ezt a je
hogy a legszörny
kek láthassanak
Ezek a jobbo
nyozták, hogy m
és mit nem: am
A zsidók ellen
Es míg a cenz
ent töröl, az új
ják ezt a szabac

A kormány a
piszterek ellitéik
mosolyognak, m
tikusabb zsidóe
masnak talál a

Svájc hábor

Svájc, népeinek
szág semleges n
és ha a német a
kényszeríteni a
zendő háboruban
Még sem lehet
országban nincs

Csak hogy ez a
tek elpusztításra
mentésére van be

Ahogy Svájc
po hőherjal által
szegény Jacob
a német kormán
mesen megható és

A kicsiny ors
káborút kezdett
a szerencsétlen
megmentéséért.

A Harmadik B
sította Svájc int
szabadlábrahelye
lenére Svájc kor
akcióba kezdett
nyesüléséért.

Amikor nagy
el azt, hogy ala
letartóztassák,
kelban, anélkül,
lúktust csináltak
erélyes lépése m
ragadó, ha ismé
nyel járni.

S ha a nagy
történelem ítélt
fogja az a bűn,
német barbariz
fellepése Jacob
riával fogja kör
nak történelmét.

Holott Jacob
volt svájci állam
radikális elveket
nyan nálunk me
gen, akinek sors
az autochton sv
Svájc diplomá
Berthold megm
gal, az egyetlen
siesség nyilvánu
mert nem csupá
elsősorban az
amelyeknek a le
kormány svájr
írulója lett.